

Szerkesztőség **Kiadóhivatal**
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József Köherceg-ut) 4.
Telefon: 151 Sörgöncim:
Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Több :: Egves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 267. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1931. november 21

Iorga manifesztuma az országhoz

**Csökkentek az állam jövedelmei — Iorga az uszítók ellen —
A kormány a Korona óhajára vállalta a kormányzást — „Ennek a kormánynak sincs kevesebb esze, mint az előző kormányoknak”**

— Cáfolják Lupu dr. külügyminiszterségét —

Lemondott a felirati javaslat előadója

Bucurestiből jelentik: Iorga miniszterelnök ma rendkívül érdekes tartalmu manifesztumot tett közzé az ország népéhez, amelynek szövege a következő:

„Mint minden állam, Románia is érzi a világgazdasági krízis hatását. Szomorúan kell megállapítani, hogy az állam jövedelmei csökkentek és éppen ezért, ahogyan másutt, úgy nálunk is szomorú redukciót kell végrehajtani. Elsőrendű kötelesség azonban ezt önmegtartóztatással és áldozatkészséggel elviselni. Nem engedhetjük meg, hogy gyűléseken uszítsanak és izgassák azt a fájdalmas érzést, amelyet anélkül is a kénytelen áldozatvállalás kivált. Nem engedhetjük meg, hogy ezt a szituációt politikailag kihasználják. Felelős pártoknak nem szabad lángbaborítani az országot. Ők maguk sem hisznek abban, hogy jobban dolgoznának. Elégedetlenséget szítani bűn. A sajtónak is meg kell értenie, hogy hatalmának erejét most csakis a közvélemény felvilágosítására lehet felhasználni és nem szabad azt a kormány ellen fordítani. A kormány vállalta a legnagyobb áfozatot, amikor a korona óhajára elfogadta a kormányzást, ezt a szíziuszi munkát, amelyet most végez. Mielőtt a kormány olyan intézkedések foganatosítására kényszerülne, amelyek megakadályozzák a törvényben biztosított szólás és sajtószabadsággal elkövetett visszaéléseket, ne higgyen az ország népe a mérgező lelkű embereknek, akik ambíciójuk érdekében nem bánnak, ha összeomlana az egész ország. Ennek a kormánynak sincs kevesebb esze és hive, mint bármelyik előtte volt, senki sincs felkészülve arra, hogy a felelősséget vállalja. Bizonyítva szeretném látni a népek jó tulajdonságait és kérem, tartsanak ki addig, amíg ezeket a nehéz időket túlhaladjuk.

IORGA miniszterelnök

Cáfolják Lupu dr. külügyminiszterségét

A tegnapi lapok azt írják, hogy Ghica Rómába megy követnek és a külügyminiszter utóda Lupu lesz. A hírt illetékes körök cáfolják, de tény az, hogy a kormány és a politikai kisantant között a helyzet feltűnően megjavult és amíg Gogával meg Bratianu Göröggyel nem egészen, de Lupu frakciójával már létrejött valamilyen egyezés. Hírek szerint a Vlad Tepesliga tagjai amellet kardoskodnak, hogy ki kell válni a kormánytámogató alakulatból. Ezek a hírek azonban nem igen találnak hitelt.

A politikai életben máskülönbén általános feltűnést kelt az a tény, hogy a parlament ülésein egyre jobban kieleződik a hangulat a kormány és az ellenzéki pártok között. Messzeemenő kommentárokat fűznek ahhoz a körülményhez is, hogy a liberálisok már számos esetben kimondottan ellenzéki álláspontot foglalnak el a kormány egyes intézkedéseivel szemben, tehát a jóindulatu semlegességnek még a látszata is megszűnt.

A nemzeti-parasztpárt és az Averescu-párt egyelőre várakozó állásponton van, habár az előbbi organizációban már olyan jelenségek mutatkoznak, amelyek arra engednek következtetni, hogy a párt országos jellegű dem

monstrációkra készül, különösen az erdélyi és a bánáti területeken, a kormány gazdasági programjával szemben. Averescu láthatólag várakozó álláspontot foglal el a liberálisok, nemzeti-parasztpártiak és a szociáldemokraták között az ellenzéki fronton: az eddigi szavazá-

Japán meg akarja hódítani Mandzsuriát

Borah amerikai szenátor kijelentése szerint

Litvinov tiltakozása a japán csapatok előnyomulása miatt — Japán vélemény szerint a szovjet nem avatkozik a kínai — japán konfliktusba — Kikiáltották Mandzsuria függetlenségét —

Londonból jelentik: A Central News értesítése szerint Litvinov népbiztos közölte a japán nagykövettel, hogy a Szovjet nem tűrheti, hogy a japán csapatok olyan területeket foglaljanak el Mandzsuriában, melyeken orosz tulajdonban lévő vasutvonalak vannak.

Mukdeni jelentés szerint Ma-Chang-San tábornok hadseregének egy háromezer főnyi

sokon azonban mindig a kormány ellen szavaztak. Gheorghe Bratianu, akinek az utóbbi napokban a kormánynál folytatott tárgyalásairól láttak egyes ellenőrizhetetlen hírek napvilágot, ugyancsak tartózkodó álláspontot foglal el. Politikai körök jóslásai szerint a legviharosabb parlamenti ülésszakra van kilátás, amelynek eseményeit édeskevésbé tudja egyelőre befolyásolni a kormányképviselők magatartása, akik a debattirozás helyett jelenleg azzal is megelégszenek, ha egy-egy kormányjavaslat gyors előterjesztése után élénk tapsokban törnek ki.

Máskülönbén két feltűnő lemondás foglalkoztatja a komolyabb parlamenti köröket. Az egyik a Maniu Gyuláé, aki Badacsonyból küldött pársoros levelében közölte, hogy nem kíván továbbra is a Kamarának tagja maradni. A másik a felirati javaslat előadójának, Istrate Micescunak a lemondása, aki bejelentette, hogy tisztségéről lemond. A Kamara új előadót küldött ki a felirati javaslat további tárgyalására.

Kialakulóban a közös ellenzéki front

Politikai körökben számolnak különben azzal, hogy a parlamenti élet megkezdése után bizonyos erőátcsoportosítások következnek be. A kormányhoz közelálló körök határozott formában terjesztik azt a hírt, hogy Iorga miniszterelnök taktikai szempontból bizonyos átalakításokat fog keresztülvinni a kormányban.

Ugyanez a hírlik azonban az ellenzéki fronton is, ahol az ó-liberális-párt állásfoglalása kezd mindinkább kormányellenes tendenciát mutatni. Ezzel kapcsolatban Goga még most sem adta fel az egységes pártok közös platformjának gondolatát és nagyon valószínű, hogy rövidesen sikerül az ellenzéki pártoknak, egységes frontot alakítani a kormány ellen.

„Belső kölcsön mentheti csak meg Magyarországot”

Rassay Károly szerint közeli kérdés az aranystandardról való letérés. Pénzügyi anarkia következik, ha a belső kölcsön nem sikerül. Új parlament kell, amelyet titkos választójog alapján választottak.

Budapestről jelentik: A parlament mai ülésén Szeder Ferenc szociáldemokrata képviselő indítványozta, hogy a földreform megváltási összegeit szállítsák le és a hátralekötőt töröljék el. Rassa y Károly megállapította, hogy a kormány nem vonhat a multa látvált és átfogó gazdasági programot követelt. Az országnak két égető problémája van: a magyar valuta és az államháztartás kérdése. Rámutatott arra, hogy számos állam letért az aranystandardról, hogy nemzeti valutáját

megmentse. Nem meri ezt a lépést ajánlani, de az ország nemsokára amugy is szembetalálja majd magát vele. Belső kölcsönt ajánl, mert ha ez nem lehetséges, úgy sötét jövő és pénzügyi anarkia következik. Az általános titkos választójog alapján egybehívott új parlamentet követel. Friedrich István szintén programot kér a kormánytól. Temesváry Imre egységespárti képviselő interpellációt jegyez be a földreform vételárainak leszállítása érdekében, amire Vargha államtitkár megnyugtató választ ad. Az ülést ezután keddre halasztották.

csapatát Heilumban japán repülőgépek bombázásával, teljesen elpusztították.

A Times jelenti Charbinból, hogy a mandchuri kormányzó proklamálta Mandzsuria függetlenségét. Ma-Chang-San tábornok hadserege teljesen elpusztult. A japánok állítólag rövidesen kiűrik Zizikart.

A japán hadügyminiszter ma érdekes jelentést küldött kormányának. A jelentésben beszámol arról, hogy Maa kínai tábornok megkezdte visszavonulását, amelyet — ha a rend teljesen helyreállt — követni fog a japán csapatok visszavonulása is. A japán hadügyminiszter fejtegetésében előadja, hogy a Szovjet közbelépése teljesen valószínűtlen éppen a most megkezdett hadműveletekkel kapcsolatban.

Amerikában sok kommentárra ad alkalmat Borah szenátornak újabb kijelentése, melyet ezuttal a japán-kínai konfliktussal kapcsolatban tett az amerikai újságírók előtt. Borah kijelentette, hogy mindennek ellenére az a meggyőződése, hogy Japán meg akarja véglegesen hódítani Mandzsuriát.

A távol Keleten a rendcsinálás feladata természetesen a Népszövetségé, azonban nagy kérdés, hogy ennek miként tesz eleget.

Feljajdul Arad

a magántisztviselők áldozati adója miatt

Nyilatkoznak Arad gazdasági tényezői és az áldozati adó áldozatai —

— „Az új adó zéróra szállítja le a tisztviselők fogyasztóképességét” —

— „A magántisztviselők áldozati adója szerencsétlen gondolat” —

Tiltakozó gyűlésre készülnek Aradon vasárnap a tisztviselők

Az ország lakosságának minden rétegét élénken foglalkoztatja az a törvényjavaslat amelyet a kormány tegnap a parlamentben terjesztett és amely a magántisztviselők rendkívüli adójának bevezetésével foglalkozik. A javaslat annál nagyobb meglepetést keltett, mivel arról a kormány előzőleg nem tett említést, sőt azt a trónbeszéd sem jelentette be.

Az új adó azonban nemcsak a magántisztviselőket sújtja, de közelről érinti az ország egész gazdasági életét, annak minden egyes tényezőjét. Ezért tartottuk szükségesnek a kérdéssel kapcsolatban megszólaltatni a magántisztviselők mellett azokat is, akiket az új adó közvetve érdekel.

Katasztrófális lehet a redukció

Domán Sándor az aradi Kereskedelmi Testület elnöke kérdésünkre a következőket mondotta:

— Közelről érinti az új javaslat a kereskedőket két szempontból is. Egyrészt azért, mert alkalmazottaikat is sújtja az új adó. A munkaadónak pedig nem lehet semleges az, hogy alkalmazottja hogyan él és hogy meg tud-e élni egyáltalán abból, amit keres. A magánalkalmazottaknak és tisztviselőknek az utóbbi időben redukálták fizetéseiket, úgy, hogy ez a redukció, amit most az állam hajt végre, *katasztrófális lehet*. Közelről érint bennünket az új adó, abból a szempontból is, hogy lényegesen csökkenti, vagy talán a zéróra szállítja le a tisztviselők fogyasztóképességét. Természetes, hogy a mai kereskedő, a mai üzlet, amely pányu nem nagyon bírja el azt, hogy a fogyasztóknak egy újabb rétegét vesztse el.

Beszéltünk az új törvényjavaslatról Pap Tivadar dr. Ügyvédi Kamarai dékánnal is. Az ő nyilatkozata élénken dokumentálja azt, hogy ma a gazdasági élet minden egyes tényezője szorosan összefügg egymással és ha az egyiket újabb teher sújtja, azt a másik is megérezzi.

— A magántisztviselők közül az ügyvédek klienseinek egy tekintélyes része rekrutálódik — mondotta Pap Tivadar dr. — Én úgyhiszem, hogy a megváltozott helyzet következtében a tisztviselők kétszer is meg fogják gondolni, hogy keressék igazságukat és sokszor olyan esetekben, amikor eddig ügyvédet vettek igénybe, mellőzni fogják ezt. Általános szempontból aránytalanul nagyra tartom azt a kvótát, amelyet a törvény az új adónál megszab.

Kihatással lesz azonban az iparosságra is a tisztviselők jövedelmének tekintélyes csökkentése. Ebből a szempontból intéztünk kérdést Reinhart Gyulához, az Ipartestületek Szövetségének elnökéhez, aki a következő érdekes nyilatkozatban fejtette ki véleményét:

Csökkenni fog a forgalom a kereskedőnél és iparosnál

— Azt hiszem a legjobban akkor vázolhatom a helyzetet, ha az Iparosok Hitelszövetkezetét veszem példának. A szövetkezet részletosztályának legpontosabban fizető tagjai a magántisztviselők voltak, akik a havi fix fizetésből félre tettek annyit, amennyi a részletek fizetésére szükséges volt. A tisztviselő természetesen csak abból az összegből fedezhette a részleteket, amely az elsőrendű szükségletek beszerzése után megmaradt. Akkor azonban, ha nem marad fenn semmi, természetesen, hogy *kénytelen lesz beszerzéseit korlátozni, vagy pedig teljesen beszünetni*. A

forgalom tehát úgy a kereskedőknél, mint az iparosoknál csökkenni fog és ami talán a legfontosabb: részletfizető vevőiket is el fogják veszíteni. Érinteni fogja az új adó a bankokat, mivel csökkenni fognak a betétek. A tisztviselő, aki józan élete következtében igyekezett bizonyos összegeket félre tenni és azokat betétként elhelyezni, ezt most nem teheti meg. A magántisztviselők áldozati adója tehát mindenképpen szerencsétlen gondolat és az nézetem szerint, csak a helyzet súlyosbodásához vezethet.

Nem érdektelen azonban egy olyan szakma képviselőjét is meghallgatni, amelyről az ember azt gondolná, hogy függetlenül tudja magát ezektől az eseményektől. A gyógyszerészekre gondolunk. Rényi Tibor aradi gyógyszerész kérdésünkre a következőket válaszolta:

— Nem beszélhetünk külön gyógyszerészszempontból. A gazdasági válság és így tehát annak minden újabb jelensége, éppen úgy érint bennünket is, mint bárkit. Ma az a helyzet, hogy az emberek csak a végső esetben hívnak orvost és csak a végső esetben vásárolnak gyógyszert. Újabb adóterheket csak akkor lehet kivetni, ha újabb keresleti lehetőségeket is teremtetek.

Beszéltünk Hilyer Mihály borbélymesterrel is, aki a következőket mondotta:

— Mi vagyunk talán az elsők, akik bármely gazdasági változást megérezzük. Ha valamit meg kell takarítani, akkor először mi ránk gondolnak és a mindennapi beretválás helyett bevezetik a háromszor hetenkénti beretválkozást, vagy pedig — ami a valószínűbb — elhatározzák, hogy „leöltik a borbélyt” és otthon beretválkoznak.

Pacuraru Brutus gyűlésre hívja össze Arad kereskedő- és iparostársadalmát

Értesülésünk szerint egyébként az aradi magántisztviselők vasárnapra tiltakozó gyűlést terveznek a rendkívüli adó ellen. Ebben az ügyben ma a magántisztviselőknek egy küldöttsége járt Serbanu György dr. megyei prefektusnál, akinek engedélyt kérték a vasárnapi tiltakozó gyűlés megtartására. A prefektura ez ügyben kérdést intézett a belügyminiszteriumhoz és ennek válaszával teszi függővé az engedély megadását. A vasárnapra tervezett gyűléssel kapcsolatban a magántisztviselők különben a következő felhívás leközlésére kérték fel lapunkat:

Magántisztviselők! Jöjjetek el mindnyájan vasárnap, f. évi november hó 22-én délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében a magántisztviselők fizetésének kivételes megadóztatására vonatkozó törvénytervezet ügyében folytatandó megbeszélésre.

Ezen ügy számunkra létkérdés, tehát senkinek sem szabad hiányoznia e tárgyalásokról. **A szervező-bizottság.**

A magántisztviselőket fenyegető új adórémség aradi frontján, amely mindegyre egyöntetűbben és demonstráló módon erősödve foglal állást a gazdasági életet végérvényesen romlásba döntő sarc terve ellen, újabb eset történt a délutáni órákban. A délután folyamán ugyanis egyre több és több aradi kereskedő és iparos jelent meg az aradi Kereskedelmi és Iparkamara vezetőségénél, hogy felhívják a

Kihatással lesz azonban a magántisztviselők áldozati adója az orvosokra, valamint a többi foglalkozási ágakra is. Elsősorban azonban az új adó magát a — magántisztviselőt érinti, aki szintén megszólal ennek a körkérdésnek a során, amelyen eddig róla beszéltek. Megszólal és elmondja, hogy miről kell lemondania, hogy mit kell nélkülöznie az áldozati adók következtében, hogy milyen módosításokat és redukciókat hajt végre az ő szerény költségvetésében. Argetoianu pénzügyminiszter törvényjavaslata. Erről a kérdésről Rozvan Titussal, az aradi Astra-gyár egyik főtisztviselőjével beszélünk, aki a következőkben világított rá a magántisztviselők helyzetére:

Egy példa, amely mindennél többet mond

— Ennek az adónak a bevezetése a leglehetetlenebb helyzetbe sodorná a magántisztviselőket. Már ma is az a helyzet, hogy a magántisztviselők a minimumra redukálták igényeiket és legminimálisabb kulturigényeiket is alig eléghetik ki. A magántisztviselők fizetését az utóbbi években már többször is redukálták, úgy hogy egy újabb adónak csak az lenne a következménye, hogy a szó szoros értelmében vett nyomorba döntené a tisztviselők tekintélyes százalékát. Kulturális és társadalmi kötelezettségeiknek nem tehetnének eleget, kávéházba vagy egyéb szórakozóhelyekre nem járhatnának és, ami a leglényegesebb: még talán a legszükségesebb vásárlásokat sem eszközölhetnék. Vegyünk azonban egy gyakorlati példát. Egy tisztviselőnek akinek nyolcezer lei fizetése van, fizet hatszáz lei globális adót havonta, száz lei utadót és betegsegélyzőt, négyszáz lei jövedelmi adót, kétezer lei házbért, míg az élelmezésre háromezer lei kell. Ez összesen hatszerezer lei. Marad tehát a nyolcezer lei fizetésből ezerkilencszáz lei. Ami azonban a legmegdöbbentőbb, hogy az áldozati adó bevezetése után ebből kellene még külön 1500 lei adót fizetni. Marad tehát négyszáz leje ruházatra, gyermekei iskoláztatására. Ilyen lenne tehát a helyzet, ha megvalósulna a magántisztviselők áldozati adójának a terve.

Eddig tehát a nyilatkozatok. Azoknak a nyilatkozatai, akiket közvetlenül és akiket közvetve érint. Az pedig, amire a nyilatkozatok rávilágítanak: az áldozati adó utia és azok, akik nyilatkoznak. — az áldozatok.

(m. t.)

Kamara figyelmét a törvényjavaslat parlamenti megszavazását követő elháríthatatlan kereskedelmi és ipari fogyasztó-katasztrófiára. Arad kereskedői és iparosai egyhangzóan megnyilatkozó, energikus sürgetéssel hozták a Kamara vezetőségének tudomására, hogy állást kívánnak foglalni a magántisztviselői kényszeradózás megvalósításának terve ellen.

A Kamara egyre növekvő számu látogatóit az intézmény vezértikára, Pacuraru Brutus fogadta, aki kijelentette, hogy Arad kereskedő és iparostársadalmának megnyilatkozó kívánsága és követelése elől nem zárkozhatik el a vezetőség sem. Kijelentette, hogy már a jövő hét folyamán intézkedni fog, hogy legkésőbb csütörtökig Arad kereskedő- és iparostársadalmára a Kamara égisze alatt összegyűljön, hogy kifejezhesse akaratát a fogyasztó-osztályokat fenyegető törvényjavaslatok ellen. Arad gazdasági életének ez a monstre-gyűlése tehát hatalmas erejű tiltakozásnak ígérkezik a kormány tervbevett adóhengereinek megindulása ellen.

Az esti órákban érkezett jelentés szerint az Adeverul arról értesül, hogy a kormány a nagy felzudulás láttára revidálja a magántisztviselők speciális megadóztatását. Az eredeti tervet mérsékli és csakis 8—10 ezer lejtől kezdődő log vezet be.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

Niedermayer Ferenc aradi gyógyszerész tragikus halála

A sarlach-járványnak esett áldozatul a 44 éves ember.

Aradnak újra egy köztisztelőben álló, dolgozó polgára halt meg ma délben tragikus körülmények között. Niedermayer Ferenc aradi gyógyszerészt ragadta el családja szerető köréből 44 éves korában a kérlelhetetlen végzet, amely lappangó betegség alakjában támadt reá.

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában hírt adtunk arról a különös körülményről, hogy az aradi sarlach-járvány már a felnőttek körében is megkezdette áldozatai szedését. A ragályos betegségben megbetegedett felnőttek között megemlíttük Niedermayer Ferenc aradi gyógyszerész nevét is, aki akkor már több napja lázasan feküdt a Szerb-palotában lévő lakásán. Az általánosan ismert aradi gyógyszerész még az elmúlt héten betegedett meg és kezdetben kezelő-orvosai heveny torokgyulladásnál egyebet nem konstataáltak rajta. A lappangó kór, amely élete delén támadta meg ezt a tevékeny férfit, azonban csakhamar kitört. Kezelőorvosai, dr. Magyar Sámuel, majd dr. Wiener, dr. Frint és dr. Luszt aradi orvosok azonnal intézkedtek, hogy gyógyszerész-kollégájukat megmentse az élet számára. A sarlachnak azonban ebben a korban kétszeresen veszedelmes jellege van. Az életerős férfi szívósan küzdött a betegséggel, amely azonban végül is legyőzte a legyengült szervezetet. Niedermayer Ferenc pénteken délben meghalt.

Niedermayer Ferenc, mint fiatal gyógyszerész, jóval a háborús évek előtt jött Aradra a magyarországi Békéscsabáról. Itt csakhamar családot is alapított és megnyitotta gyógyszer-tárát a Szerb-palotában: ugyanott, ahol most is van. A tevékeny, szakképzett, a tudomány minden újítása iránt érdeklődő szakember csakhamar nagy klientúrára tett szert és megbízhatóságával kivívta Arad orvostársadalmának általános megbecsülését is. Gyógyszertárát gyakran keresték fel a szegények és nélkülözők, akik között fogalom volt a neve, mert gazdagon, szegényen egyforma gondossággal és alaposággal segített. A munkanélküliektől, a szegénysorsu szenvedőktől azonban sohasem fogadott el pénzt.

Niedermayer Ferenc halálát özvegyén és rokonságán kívül két gyermeke: egy tizenkét éves fiú és egy tíz éves leánya gyászolják, a kiket már napokkal ezelőtt gondosan elkülönítették fertőző betegségben megbetegedett atyjuktól, akinek tragikus halála őszinte, nagy részvétet kelt mindenfelé egész Aradon.

Az elhunyt földi maradványait a család a felsőtemető halottasházába szállította ki, ahonnan temetése vasárnap délelőtt tizenegy órakor fog végbemenni.

Örökös száműzetésre és javai elkobzására ítélték Alfonz exkirályt

A spanyol képviselőház reggel négy óráig tartó ülésen tárgyalta a vádiratot — Romanonez gróf védelmezte a királyt — Megfosztották a királyt minden jogától és ha spanyol földre lép, bárki letartóztathatja

Madridból jelentik: A spanyol képviselőház ma éjszakai ülésén, amely hajnali négy óráig tartott, letárgyalta az Alfonz király elleni vádiratot. Az ülésen a képviselők teljes számban jelentek meg. Romanonez gróf hosszú beszédben védelmezte a királyt és kijelentette, hogy Alfonzot nem lehet egyedül felelőssé tenni a marokkói eseményekért. Primo de Rivera diktatúráját egész Katalónia támogatta és a király ezért volt kénytelen a diktatúra előtt meghajolni. Az igaz, hogy a király megsértette az alkotmányt, de Zamorra az áprilisi felkelésnek csak a király távozását követelte.

Izgalmas! **Fordulatos!**

ÉJFÉLI SZERELEM

(Mitternachtsliebe)

← Premier →

Lebilincselő! **Látványos!**

CENTRAL-MOZGÓ

CENTRAL-MOZGÓ

Hathónapi fogházra ítélték egy aradi vendéglőst, aki leütötte a fiát

Megtörtén, betegen jelent meg a vádlott a főtárgyaláson — A fiu nem kérte apjának megbüntetését — A bíróság a legenyhébb büntetést alkalmazta

Az elmúlt év egyik őszi estéjén ittasan tért haza lakására Szabó Lajos 40 éves vendéglős. Hazaérkezése után 66 éves édesapjával, idősebb Szabó Lajossal veszekedni kezdett, majd nekítámadt és a földre teperte. A családtagok sikoltozva menekültek a dühöngő ember elől, aki kiáltással fenyegette szüleit, állítólag azért, mert dacára annak, hogy közös lakásban laktak, 16 éves leánygyermekének nevelésébe a nagyszülők nem türtek beleszólást. A szorongatott helyzetben levő idősebb ember mentőszköz után kutatott és felkapta a keze ügyébe eső fejszét, amellyel többször fejbevágta fiát, aki véresen esett össze. A tragikus végű veszekedés következményeként az idős férfit a nyomozhatóságok letartóztatásba helyezték.

Az ügyet ma tüzte ki tárgyalásra az aradi törvényszék Popescu—Constantinescu-tanácsa a főtárgyalásra megtörtén és súlyos betegség látható nyomaival támogatták föl az idős férfit. Védekezésében előadta, hogy a veszekedést fia kezdte, aki nemcsak őt, hanem édesanyját is megöléssel fenyegette a tragikus eset estéjén. Ugyszólván önkivületi állapotban volt már, amidőn a fejsze kezébe került, amellyel leütötte fiát. A törvényszék mintegy nyolc tanút hallgatott ki az ügyre vonatkozólag, a kiknek mindegyike azonban lényegtelen vallomást tett. Gutunoiu ügyész rövid vádbeszédben gyilkossági kísérlet miatt kérte a vádlott megbüntetését, majd Popescu elnök a tárgyaláson mindvégig résztvett Pausesti Miklós aradi ügyvédet kérte fel a védelem ellátására, mivel erről az idősebb Szabó Lajos nem gondoskodott.

A vádbeszéd elhangzása után Friedmann Ignác dr. a súlyos sérüléseket szenvedett fiu nevében arra kérte a törvényszéket, hogy kötelezze az apát a felmerült tárgyalási költségek, valamint 50.000 lej fájdalomdíj megfizetésére. Hangsúlyozta, hogy a fiu nem kívánja édesapja megbüntetését és kéri a bíróságot, hogy az ítélet meghozatalánál gyakoroljanak elnézést vele szemben. Ezután Pausesti Miklós mondtatta el védőbeszédét, amelyben hatásosan mutatott rá arra, hogy a vádlott külseje is elárulja, hogy az életben nincs sok számára hátra. Azonkívül a tanuvallomások egy részéből is kitűnik, hogy a támadó fél tulajdonképpen az ittasan hazatérő fiu volt. A bíróság ezután tárgyalásra vonult vissza, majd kihirdette az ítéletet, amely szerint bűnösnek találta idősebb Szabó Lajost emberölés kísérletének büntetében s ezért hat hónapi fogházra és a felmerült ápolási költségek megfizetésére ítélt. A fájdalomdíj iránti keresetet polgári bíróság elé utalta. Az ítélet ellen úgy a vádlott, mint a védő felebbezést jelentettek be.

Bombamerénylet követtek el az antifascisták Grandi látogatása alkalmával

A philadelphiai olasz főkonzul szerint a merényletet ellene tervezték.

New-Yorkból jelentik: A philadelphiai olasz konzulátus ellen antifascisták bombamerényletet követtek el. A hatalmas detonáció nemcsak a konzulátust, hanem több szomszédos házat is megrongált és nagy anyagi kárt okozott. Emberéletben nem esett kár. A főkonzul, aki ma üdvözölte Grandit, annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a merénylet ő ellene és nem az olasz külügyminiszter ellen irányult.

Washingtonból jelentik: Grandi olasz külügyminiszter ma reggel Washingtonból New-Yorkba ment, ahol Hooverrel és Stimsonnal a pénzügyi helyzet, a háborús adósságok, a fegyverkezés és a nemzetközi valuta stabilitásáról tanácskoztak.

A helyes út

szép fehér fogak bíráására a következő: Nyomjon egy adag Chlorodont-fogpépet a száraz Chlorodont fogkefére (speciális kefe fogazott sőtárral), kefélje aztán fogszorait minden oldalon, adatról feltétele is és öblítse ki száját gargalizálás közben Chlorodont-szájvízzel alaposan. A hatás meglepő lesz! A Chlorodont használatát a nő azáltal is kellemes, hogy nem habzik szappan módjára és hogy pompás borsmenta aromája frissítőleg és hűtőleg hat. Chlorodont-fogpép egy tubus 32.— Lei és 20.— Lei. Chlorodont-fogkefe 42.— Lei, gyermekek számára 30.— Lei. Chlorodont-szájvíz, üvege 98.— Lei és 48.— Lei. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont B. A. R. cég, Brasov, Ciocrao 2.

— Vessenek végleg számot a múlt eseményeivel — mondotta Romanonez gróf — mielőtt a királyt elítélnék.

A Ház azután elfogadta a vádiratot, mely egyszerűen csak örökös száműzetésre ítéli az ex-királyt, majd rögtön utána új vádiratot szerkesztettek, amely hazaárulással és az alkotmány állandó megsértésével vádolja Alfonzot és megfosztja minden jogától. A király javai az állam tulajdonába kerülnek és amennyiben spanyol földre lépne, bármelyik spanyol állampolgár letartóztathatja. A vádiratot a parlament egyhangúlag elfogadta.

Ma este az Aradi Román Nők Egyesületének nagy Tombola-estéje a Városi kávéházban a munkanélküliek javára

A magyar legitimisták ünnepezték Habsburg Ottó születésnapját.

A Magyar Férfiak Szövetségének ünnepi vacsoráján érdekes felszólalás hangzott el.

Budapestről jelentik: A budapesti Szent István Bazilikában ma ünnepezték meg Habsburg Ottó, néhai Károly magyar király legidősebb fiának születésnapját, aki tudvaleg ma töltötte be 20-ik életévét. Svoji Lajos székesfehérvári püspök celebrálta a nagymisét, míg Zimányi Gyula piarista főiskolai tanár mondta a szentbeszédet. Az ünnepségen Apponyi gróf feleségével, leányával és fiával jelent meg.

Habsburg Ottó 20-ik születésnapja alkalmából a Magyar Férfiak Szent Korona Szövetsége, amely általánosan ismert legitimista alakulat, diszvacsorát tartott a budapesti Vigadóban. A diszvacsora szónoka, Kállay Tibor volt magyar pénzügyminiszter beszéde során feltűnést keltező kiáltásokat tett:

— Mi, akik a királyt vissza akarjuk trónjára segíteni, az ország lakosságát nem akarjuk újabb nyugtalanságok elé állítani és mindenképen törvényes uton és eszközökkel kívánjuk visszaszerezni azt a személyiséget a trónra, akit ez joggal megillet.

Beszédének további során Kállay hangsúlyozta, hogy a Dunamérségek ma Európának egyik legkritikusabb pontja, mert benne találkozik össze a Keletről besűrűdő orosz befolyás, a nyugati német érdekszférával.

Színház — Irodalom — Művészet

* **Heti műsor.** Szombat délután fél 5 órakor: Az a huncut kéményseprő. Gyermekeperett, ujdonság, először. Látványos, énekes, táncos meseoperett. Nagyon olcsó mozhelyárakkal. Sorozatszám 36. — Este 8 és fél órakor: Csókos regiment. Operettujdonság, először. A „Hazudik a muzsikaszó”, „Halványsárga rózsák”, „Lehullott a rezgőnyárfa” szerzőjének legújabb, legmulatságosabb operettje. Zöldhelyi. Major, Tompa. Jávör, Kiss Mariska. Stoll Béla főléptével. Bérlet 9 számú A. Sorozatszám: 37. — Vasárnap d. u. fél 6-kor: Victor'a. Operettreprez. Zöldhelyi. Major, László, Tompa Béla, Felhő Ervin főléptével. Mérsékelt délutáni helyárakkal. Sorozatszám: 38. — Este 8 és fél órakor: Csókos regiment. Operettujdonság, másodsor. Sorozatszám 39.

* **Az a huncut kéményseprő: mozhelyárakkal.** Arad társadalmának igen kellemes szórakozásban lesz része szombaton délután. A színház igazgatósága egy bájos, énekszámokkal telített, lenyűgöző meséjű gyermekoperettet tűzött műsorra, amely pompás kivitelben kerül színpadra. A gyermek képzeletét lecalizáló gyermekdarab egészen olcsó mozhelyárak mellett kerül előadásra, úgy, hogy minden szülőnek módjában áll ezt a lelki örömet megszerezni gyermekének. Az operettben az együttes majdnem teljes egészében szerepelni fog. Felhő Ervin a kisgyermekeknek szervezett mókáival már régi kedvence a gyermekársadalomnak. Az olcsó jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

* **„Csókos regiment”: a színtársulat mai bemutatója.** Erdélyi Mihály, a „Hazudik a muzsikaszó” illusztris szerzője újabb operettet írt „Csókos regiment” címen. A közvetlen muzsikájú romantikával átszőtt operett sorozatos előadásokat ért el Budapesten és minden tekintetben felvette a versenyt a szerző előző alkotásaival. Az aradi operettgyűttes nagy ambícióval készült a mai premierre. A sok humorral garnírozott szöveg mellé ragyogó muzsikát komponált a szerző és így az operettnek minden kelléke megvan ahhoz, hogy kiérdemelje a szezonláger jelzőt. Zöldhelyi Anna, Major Kató, Tompa Béla, László Andor, Nemes Mancsi, Kiss Mariska, Felhő Ervin és az együttes többi tagjai valamennyien kiváló összjátékot nyújtanak. A darabot Tompa Béla rendkívül ötletesen állította be. Jegyek a színház pénztáránál kaphatók.

Akción az éhező gyermekek megmentésére

Arad társadalmának minden rétegéből

jelentkeztek már, hogy asztalukhoz ültessenek egy szegény gyermeket. Vásárhelyi Janka és Anhaltzer Ignácné nyilatkozata — „Az akciónak száz százalékos sikere lesz”

Arad társadalmának érző szíve megmozdult az éhező gyermekek megmentésére. Valamennyi aradi jótékony nőegylet összefogott, hogy megszervezze azt az akciót, amely minden nap meleg ételhez juttatja majd a nyomorgó gyermekek százait. Közös akarattal határozták el az egyesületek elnöknői, hogy mindent elkövetnek, ami csak módjukban áll, hogy a tél fagyasztó lehelletétől rettegő, éhes gyermekek mindennap meleg ételhez jussanak.

Az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalába ma egymásután jöttek be a mentőexpedíció önkéntes harcosai: elegáns uriaszonyok, vagy ifjúkandós, balkszavú pénikék, férfiak, illedelmes gyermekek, akik édesapjuk, vagy édesanyjuk üzenetét hozták:

— Mi is vállalunk egy gyereket. Jó kosztot fog kapni minden nap, szeretettel adjuk, az Isten nevében.

Akadnak olyanok is, akik nagyon halkán és szerényen jelentették be, hogy csak minden másodnap, vagy egyszer-kétszer egy héten tudnak ebédet adni, de azért szívesen adnak, hogy segítsenek, hogy részt vehessenek ők is az akcióban.

Vásárhelyi Janka házában is forgalmas volt a mai nap. A fáradhatatlan Vásárhelyi Janka fogadta a jelentkezőket és feljegyezte neveiket. Az akció lelkes vezetője bizakodással beszélt a mozgalom megindulásáról.

— Nagyon szépen indul a dolog, igazán meg van minden remény arra, hogy az akció a legszebb sikerrel fog járni. Hiszen minden kezdet nehéz, a jótékonykodás különösen nehezen vihető keresztül a mai viszonyok között, amikor a közönség már minden oldalról erősen meg van terhelve. A jótékony egyesületek elnöknői tudomásom szerint mára hívták össze választmányi ülésüket, amelyen megtárgyalják az akció intenzív munkálatait. Természetesen valamennyi elnöknő vállal egy-két gyermeket, a választmányi tagok sem fognak elmaradni vezetőik mögött. Az akció továbbterjesztésének sorsa azután az ő kezükben lesz letéve. Rövidesen már számokkal is előállhatunk. A gyermekek elhelyezéséhez csak akkor kezdhetünk majd hozzá, ha elég tekintélyes lesz a jelentkezők száma.

— A mai viszonyok között — folytatta Vásárhelyi Janka elgondolkodva — igazán ez az egyetlen mód, ahogyan segíteni lehet a nélkülözőkön. Ez a jótékonykodás nem követ-

Merényletet kíséreltek meg egy magyarországi személyvonat ellen

Cementtömböt helyeztek a vasuti sínekre.

Budapestről jelentik: Mazányi János, tamási MÁV. pályafelügyelő ma telefonon jelentést tett a tamási csendőrségnek, hogy a Tamás—Majsa—Miklósvár és az Adorján-uccai vasútvonal mentén ismeretlen tettesek merényletet követtek el az arra keresztülhaladó egyik személyvonat ellen. A pályaudr, amikor inspekciós körutját végezte a vasuti töltésen, Tamás—Majsa—Miklósvár és az Adorján-ucca közti vasuti szakaszon egy nagy cementtömböt talált a síneken. Még volt annyi ideje, hogy többek segítségével a sínekre helyezte cementtömböt onnan levegye és ennek tudható be, hogy egy bekövetkezendő katasztrófát sikerült megakadályozni. A pályaudr jelentése szerint a Tamás—Majsa—Miklósvári vasúti megállónál a jelzőoszlopot akarták kidönteni az ismeretlen merénylők. A csendőrségnek az a véleménye, hogy a merényletet pásztorok kísérelték meg.

tel semmiféle külön anyagi áldozatot, még fádságot sem s így az akció sikere elmaradhatatlan.

A mai napon több kifőzés tulajdonosnője ajánlotta fel segítségét Vásárhelyi Jankának, mindegyiknél ha nem több, egy gyermek naplétkezése biztosítva van. A nőegyletek elnöknői is lelkes munkát fejtettek ki. Ismerőseik körében már több segítőtársat találtak. Anhaltzer Ignácné jelentette ki munkatársunknak:

— Ennek az akciónak százszázalékosan sikerülnie kell! Még alig merült fel két napja a terv és már jelentékeny megmozdulás tapasztalható minden fronton. Ismerőseim közül számos jelentkező akadt már is. A választmányi ülésünket keddre bívtam össze és biztos vagyok benne, hogy egy egész sereg önkéntes katonával fog szaporodni a mentőcsapat létszáma.

Arad közönségében felébredt az első hívó szóra a részvét és segíteni akarás érzése. A szeretet és jóakarát rózsái ropogós kenyérré változnak át és a gyermeklelkek mélyén nem kél majd hiába a hívó fohász: „Add meg nekünk a mindennapi kenyeret!”

Elítélték Gáj rémét

A korezmai verekedés epilógusa

Az aradi törvényszék ma tárgyalta Ostoi Milutin és Dusan bűnyűjét, akik súlyos testisértéssel vádolva állottak a bíróság előtt. A vádirat szerint a két legény ez év márciusában Farkas gáji vendéglős korcsmájában mulattott, ahol összeverekedtek Armetzki Demeter gáji lakossal, akit súlyosan összeverték. Armetzki súlyos testisértés címén jelentette fel támadóit, akik a mai főtárgyaláson azzal védekeztek, hogy a támadó fél Armetzki volt, aki sörösüveget vágott Ostoi Milutin fejéhez és Ostoi Dusan csak bátyja védelmében támadta meg Armetzkit. A bíróság mintegy 10 tanút hallgatott ki az ügyben, kiknek vallomásából megállapították Ostoi Milutin bűnöségét, akit súlyos testisértés címén egy hónapi fogházra és 5460 lej pénzbüntetésre ítélte a törvényszék, míg Ostoi Dusant felmentette.

Két aradmegyei gyilkos büntetését leszállította a temesvári tábla

A tizenöt ezer lejes büntetést helybenhagyta.

Az aradmegyei Sambateni községben az elmúlt év márciusában Streici Florea, Pecican András és Pai Lázár megtámadták régi haragosukat, Marcu Tudort, akit súlyosan összeverték és összeszurkáltak. A szerencsétlen áldozat szenvedett sérüléseibe néhány nap múlva belehalt. Az aradi törvényszék a megtartott főtárgyaláson a két elsőrendű vádlottat, Streici Floreat és Pecican Andrást 3-3 évi börtönbüntetésre, míg Pai Lázárt 15.000 lej pénzbüntetésre ítélte.

A vádlottak felebbezése folytán az ügy a temesvári Táblához került, amely a közelmúltban foglalkozott az ügyvel és megváltoztatta az aradi törvényszék ítéletét. A két elsőrendű vádlott büntetését 3 évről 1 év és hat hónapra szállította le, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek ítélt, ezért elrendelték azonnali szabadlábra helyezésüket, Pai Lázár 15.000 lejes pénzbüntetését a Tábla helybenhagyta. Az aradi törvényszék a leérkezett döntést ma hirdette ki a vádlottak előtt, akik a táblai döntés alapján már el is hagyták az aradi ügyészéghozhát.

A Vadászkiert kabaréban a BATESCOV-akrobatikus táncduett, a párisi FOLIES BERGÈRES volt tagjai, szenzációs sikert arat esténként

Sztrájk az aradi textilgyárban

A gyárnak ezerkétszáz munkása hagyta abba a munkát — Egy munkaracionalizálási terv életbeléptetése miatt tört ki a sztrájk — Az aradi munkafelügyelőség akciója a konfliktus megszüntetése érdekében

Az aradi textilgyár legtöbb üzemében már napok óta szünetel a munka. A üzemleállítás részleges sztrájk következtében állott elő és érdekes körülménye a munkakonfliktusnak, hogy nem bérkülönbségek következtében keletkezett.

A textilgyár üzemében az utóbbi időben bizonyos munkaracionalizálási rendszert akarnak bevezetni. Ez a rendszer *Bedeaux* francia mérnöktől ered és ma már a legtöbb nyugati és közép-európai államban bevezették és mint a gyakorlat mutatja, be is vált. A *Bedeaux*-szisztéma abból áll, hogy a gépek mellett kevesebb munkást helyeznek el, akik viszont a munkafolytonosság eredményeképp ugyanazt a munkát képesek elvégezni, mint előzőleg a nagyobb munkáslétszám.

Ennek a sokszorosan kipróbált termelési rendszernek célja a termelés növelése és a munkaidő racionalizáltabb felhasználása. Az aradi Textilipar Rt. vezetősége, tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok között a nagyipari vállalatok versenyében a termelés racionalizálása elsőrendű fontossággal bír, a gyár versenyképessége érdekében néhány hónappal ezelőtt szintén bevezette a *Bedeaux*-féle rendszert. A rendszer meghonosítására külön szakembereket, mérnököket hozatott a gyár külföldről.

Az új munkarendszer látszólag be is vált, ezt bizonyítja az is, hogy a szövődében semmi panasz nem merült fel a munkások részéről ellene. Ezzel szemben a fonodában már kezdettől fogva zúgolódtak a munkások egyes csoportjai a *Bedeaux*-szisztéma ellen. A munkások egy része arra az álláspontra helyezkedett, hogy az új rendszer által követelt munkát nem tudják elvégezni. Eleinte csak panaszok, titkos zúgolódások hangzottak el, amelyeket a munkavezetők jelentettek a gyár vezetésének, utóbb azonban a munkások elhatározták, hogy sztrájkba lépnek az új rendszer elleni tiltakozásuk jeléül. Az elmúlt hét csütörtökén a munkások sztrájkba is léptek. Mint értesülünk, a fonodának csak két-háromszáz munkása szavazott a sztrájk mellett, a munkafolytonosság következtében azonban a többi munkás is kénytelen volt a munkát abbahagyni.

ni. A részleges sztrájknak azonban további következményei is voltak.

Mint már megírtuk, a szövöde munkássága elfogadta az új, *Bedeaux*-féle rendszert és amikor a fonoda munkásai sztrájkba léptek, folytatta munkáját. A fonoda üzemleállításának azonban csakhamar érezhetővé vált a következménye, hogy a fonál kifogyott. Ilvenformán pár nappal a fonodai munkások sztrájkbalépése után fonálhiány következtében a szövöde munkásai is kénytelenek voltak abbahagyni a munkát.

A helyzet jelenleg az, hogy a gyárnak mintegy 1200 munkása áll sztrájkban, illetve kényszerült abbahagyni a munkát. A fehértöbbségben, kikészítőben és a többi üzemekben tovább folyik zavartalanul a munka. A konfliktus ügyében a munkafelügyelőség már meg is indította a békéltető tárgyalásokat a munkások és a gyár vezetői között. A munkafelügyelőség egyébként a vizsgálat során, mint értesülünk, meggyőződött arról, hogy a *Bedeaux*-rendszer által diktált munkateljesítmény az előírt idő

Arad periferiáit előntötte a víz

Tarthatatlan állapotok — A házakba befolyik a víz — Panaszok az aradi városházán

A napokig tartó esőzések Arad periferiáin árvízhez hasonló állapotokat teremtettek, mivel úgy Mikelakán, mint Ségán és Buzsákon, valamint Gájban a csatornázás a legprimítvebb kezdeti állapotban van és csupán a napokban járult hozzá a legfelsőbb árlejtési biztonság ahhoz is, hogy Mikelakán 400 folyóméteres vízgyűjtő csatornát kezdjen ásni Aradváros vezetősége.

Egy mikelakai asszony panaszára szállott ki *Ursu* János dr. interimár-bizottsági alelnök és *Vass* városi főmérnök. Mikelakán, hogy meggyőződjének a helyzet tarthatatlanságáról, a mikelakai asszony arról tett ugyanis panaszt, hogy az egybegyűlt esővíz már oly magasra emelkedett, hogy egyes helyeken befolyik a házakba is, tarthatatlanná téve az otttartózkodást.

Vegyen Kolozsvári Mentő Sorsjegyet!

Huzás november 22-én.

Főnyeremény: 1,000.000 Lej.

Össznyeremény: 4,000.000 Lej.

Egész sorsjegy 100 Lej. — Fél sorsjegy 50 Lej. Kapható minden dohánytözsében részletre is. Vidéki rendelések egész 119 lej, fél 69 lej előzetes beküldése mellett a főbizományoshoz:

ECKSTEIN TIVADAR-hoz
Arad, Strada Vidra No. 1. intézendők.
Sorsjegyek az Aradi Közlöny kiadójában is kaphatók

alatt elvégezhető, így a munkások kifogása nem állhat helyt és ezért most meggyőzni igyekezik a sztrájkolókat arra, hogy ismét vegyék fel a munkát. Ilvenformán remélhető, hogy a munkakonfliktus rövidesen békés megoldást nyer és pár nap múlva ismét megindul a textilgyárban a munka.

A milliomos nagylaki gazda

gyilkossággal vádolva állott az aradi törvényszék előtt

Egyik szolgáját vitatkozás közben kapával ütötte le — Az áldozat holttestének exhumálását az ügyészség elrendelte — A kezelőorvosok vallomása

Rendkívül érdekes bűnpert tüzött ma tárgyalásra az aradi törvényszék *Popescu-Constantinescu*-tanácsa.

Kmetty István nagylaki gazda aratás alkalmával összeszólalkozott *Andrejov* János nevű 19 éves szolgakéntjével, akit a kezében levő kapával többször fejbe vágott. A legény eszméletlenül esett össze, majd amidőn magához tért, saját lábán ment be a községbe, ahol *Oprisa* dr. járásorvost kereste fel, akivel megvizsgáltatta fejsebeit. A vizsgálat után azonban néhány órára rá *Andrejov* agónizálni kezdett és csakhamar meghalt. A csendőrség letartóztatta *Kmetty* Istvánt, akinek büntügyében néhány hónappal ezelőtt érdekes beadványt intézett az aradi ügyészséghez *Gherman* Dante dr. aradi ügyvéd. A beadványban *Kmetty* védője rámutatott arra, hogy a halál közvetlen oka nem a szenvedett sérülés, hanem a hiányos orvosi kezelés volt, mert a legényt fejsebével nyomban az aradi kórházba kellett volna szállítani. Beadványában kérte a holttest exhumálását is, amelyet az ügyészség elrendelt, a boncolási jegyzőköny-

vet pedig döntés céljából a legfőbb semmitőszékhez küldték fel.

Néhány érdektelen tanú kihallgatása után *Andrejov* János két kezelő orvosának, dr. *Langfeldernek* és dr. *Oprisának* kihallgatása következett. Dr. *Langfelder* vallomásában elmondotta, hogy őt csak késő este hívták a beteghez, amidőn annak már magas láza volt és a petróleumlámpa-világításnál nem is látta jól a szenvedett sérüléseit. *Oprisa* dr. járásorvos, akinél a legény először jelentkezett, elmondotta, hogy miután kimosta a fejsebeket, utasította a sérültet, hogy nyomban fektüdjön le, amelynek azonban az nem tett eleget. A meg-ejtett boncolás alkalmával, mely még az exhumálás előtt történt, megállapította, hogy az ütés a koponyacsontot is súlyosan megsértette, amely állandó nyomást gyakorolt az agyra, azonkívül pedig az agyüregben is alvadt vércsomókat talált, ami közvetlen okozója volt a halál beálltának.

Az aradi törvényszék a meg nem jelent tanúk kihallgatására december 10-ére tüzött ki folytatódó tárgyalási határnapot.

Az Arad-környéki panaszok ügyében az Aradi Közlöny munkatársa felkereste *Muresan* János városi főmérnököt, aki a furcsa árvízjelenségről az alábbi magyarázatot adta:

— A periferiák vízlevezető-csatornái, illetve távvezetékei jelenleg még nem elégségesek a felgyűlt esővíz elvezetésére, — mondotta a városi főmérnök. — Mikelakáról a felgyűlt esővíznek csupán egy részét lehet a Holtmarosba elvezetni: viszont a felgyűlt esővíznek egyharmad része amugy is elpárolog, egyharmad részét pedig beissza a föld. Ugyan-ez a helyzet megközelítőleg Gájban és Ségánban is. Buzsákon azonban a mélyenfekvő talaj külön nehézségeivel is meg kell küzdenie annak, aki megoldani kívánja az esővízelvezetés ma még nyitva álló problémáját. A buzsáki talaj mélyebben fekszik, mint a Maros szintje: tehát szivattyú beállítása, vagy más megoldás volna szükséges az összegyűlt esővíz eltávolítására. Szerencsére a helyzet még jelenleg az, hogy azokon a területeken, ahol az esővíz összegyűl, még nem történtek építkezések: így tehát a helyzet orvoslása a mai gazdasági viszonyok között nem olyan sürgető.

A kültelki esővíz-borította területeknek egy részéről, Buzsákról különben ma a lakosság nevében *Silbereis* nyugalmazott mozdonyvezető egy 50 aláírással ellátott memorandumot nyújtott át *Ursu* János dr. interimár-bizottsági alelnökhöz, kérve a várost, hogy legelőször azt az utszakaszt mentesítsék a víz alól, amelyik az iskolához vezet, hogy az iskolába járó gyermekek egészségét ne szolgáltassák ki a betegségeknek.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: Premier. ÉJFÉLI SZERELEM (Mitternachtsliebe.) Mesterien felépített, rendkívül változatos bűnügyi dráma. Főszereplők: Daniela Parola, Pierre Batcheff és Hans Ad. v. Schlettow.

SELECT MOZGÓ: A NAGY ATTRAKCIÓ. Artistadráma. Főszerepben: Richard Tauber, a világhírű tenorista.

ELITE MOZGÓ: AZ OCEÁN VIRÁGA. Szerelmi dráma. Főszereplő: Lupe Velez.

GRADISTE MOZGÓ: EMBER A BAKON. Vigjáték. Főszerepben: Syd Chaplin.

H I R E K

Emlékezés I. Ferenc József, ha'álának 15-ik évfordulóján

Másfél évtized a sok baj közt is ugyszólva elrepült, s ha ezen, országhatárokat, gazdasági és társadalmi viszonyokat megváltoztató, korszakalkotó tizenöt éven keresztül nov. 21-re esik tekintetünk. Ferenc József halála ötlik szemünkbe. Bár 86 éves volt az ősz uralkodó, halála mégis aránylag váratlanul jött, mert a király szervezete többször leküzdött hasonló gyengélkedéseket.

A világháború javában dult, egyesek előnyös, mások hátrányos fordulatot vártak a trónváltástól. Ám lényeges rendszerváltozás nem történt sem a politikában, sem a hadvezetésben, mégis mondhatjuk, Ferenc Józseffel kidúlt a kétfős birodalom legmarkánsabb katonája. Míg Ferenc József a szigorú katonás szellemnek, a me-rev spanyol etikettnek, buzgó katholicizmusnak embere volt, mint a Habsburgok általában.

Jellemző konzervatív gondolkozására, hogy mindvégig fakádban fürdött és automobilba se szívesen ült. A magasabb politikát tekintette legfőbb szempontnak, melyért esaládjában a szerelmi ügyekbe nem egyszer szigorúan, sőt drasztikusan beleszólt. 68 évig uralkodott, oly hosszú ideig, mint egy más magyar király sem. Kora színes történelmi perspektívát nyújt, a szabadságharcok kezdődik, tarkítja az 1867-es kiegyezés, az olaszországi, königrázi és a véres boszniai háború, a hírhedt darabont-kor és több „ex-lex”, s betetőzi a világháború. Hosszu uralkodással kezdődött, s vér közt hanyatlott alá, miként a Nap, akkor is vörös, amikor felkel, s akkor is, amidőn leal-dozik.

Páris Lajos.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Erős éjjeli lehűlés, száraz, jobbra derült idő várható.

— **A munkanélküliek segélyezése Aradváros költségvetésében.** A városi közigazgatási hatóságokhoz érdekes rendelet érkezett ma a munkaügyi minisztériumtól, amelyben a miniszter utasítja a városi intézmény bizottság vezetőit, hogy a munkanélküliek céljaira egy bizonyos összeget vegyenek fel a város 1932. évi költségvetésébe. Aradon a helyzet az ország minden más városától elütően teljesen különböző, mivel amint ismeretes, itt egy erőteljes szociális társadalmi akció révén sikerült a munkanélküliek ügyét megközelítő eredményre rendezni. Mindazonáltal Aradváros vezetői is eleget kíván tenni a munkaügyi minisztérium intencióinak és — értesülésünk szerint — ugyanazt az összeget fogja a jövő évi városi költségvetésben felvenni, amekkora a folyó évi költségvetésben szerepelt.

— **Megszűnt a sztrájk az „Uj Kelet” lapvállalatnál.** Kolozsvárról jelentik: Az „Uj Kelet” című kolozsvári cionista irányú politikai napilap — mint ismeretes — néhány napig a szerkesztőséggel és a kiadóhivatallal támadt bérkülönbség miatt nem jelenhetett meg. Most azonban a lapvállalat igazgatósága és a szerkesztősége, továbbá a kiadóhivatali személyzet között a nézeteltérések elsimultak, úgy, hogy az újság holnap reggel ismét megjelenik.

— **A viadukt javítása, A pályaudvari viadukt javítási munkálatai miatt, amint jeleztük, a forgalmat a város mérnöki hivatala a viadukt helyett más úton vezette el. Az újonnan megnyitott útvonalon a város technikai ügyosztálya ma 10 villanypóznát állított fel, hogy a forgalmat semmiféle akadály ne zavarhassa.**

— **A templomünnep epilógusa az aradi törvénytörvények előtt.** Az aradmegyei Paulis községben az év februárjában templom-ünnepet tartottak, amelynek befejezése után Borst Ferenc, Borst Klaudius és Put Péter a korcsmában összehívták, hogy Hoch Pétert meglátogassák. Ebből a célból feltörték Hoch Péter lakásának ajtaját, aki csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudott megszabadulni késői vendégeitől. Magánlaksértés címén tett feljelentést a három garázda legény ellen, akik azonban tagadták, mintha erőszakkal hatoltak volna be Hoch lakására. Mivel a feljelentő állításainak igazolására nem tudott tanukat megnevezni, a törvénytörvények mind a három vádlottat bizonyítékok hiányában felmentette.

Jugoszlávia eladta egész évi gabonatermését

A bankkormányzó kimutatása szerint az exportált gabona értéke 322 millió dinárt tesz ki — Közép-Európa közgazdászai kétkedéssel fogadták a bankkormányzó jelentését

Belgrádból jelentik: A nemzetközi gazdasági piacokon általános feltűnést kelt a jugoszláv Nemzeti Bank kormányzójának, Bailoni Ignácnak most közzétett jelentése Jugoszlávia gazdasági helyzetéről. A jugoszláv bankkormányzó a kormány felkérésére készítette el feltűnést keltő kimutatását, amelyben **rendkívül kedvező színben van feltüntetve Jugoszlávia gazdasági helyzete.** Szenzációt kelt egyenesen például a jugoszláv bankkormányzónak az az állítása, amelyben Jugoszlávia július—szeptember havi gabonaexportját 322 millió dinár értékben tünteti fel. Ez a hatalmas tétel annál is inkább feltűnő, mert az ország eddigi gabonaexport-kampányai értékben meg se kö-

zelítették soha ezt az összeget. Igaz viszont, — és ez a körülmény a jelentésből világosan megállapítható — hogy minden más exportcikke az országnak 40—50 százalékot hanyatlott alá az elmúlt évi export-mennyiségekkel szemben. A jugoszláv bankkormányzó jelentése általában óriási feltűnést kelt már csak azért is, mert komoly szaktekintélyek szerint ezért a 322 millió dinárért az ország egész termését el kellett volna a külföldi piacokon. Hol van az a titokzatos felvevő-forrás, amely nyomtalanul nyelte el Jugoszláviának egy egész évi gabonatermését? — ezt kérdik most Jugoszlávia felé tekintve Közép-Európa közgazdászai.

Osztályellenes izgatás miatt fogházbüntetésre ítélték egy volt miniszteri tanácsost Budapesten

A Parasztok Lapjában izgató tartalmú cikkeket közölt — Társait, egy köművest és egy kubikost szintén elítélte a bíróság

Budapestről jelentik: A budapesti büntető törvényszék Molnár Árpád volt miniszteri tanácsost 8 havi, Palotás Imre köművest és Polónyi Máté kubikost 6—6 havi, Kolosy

László kereskedősegédét pedig 4 hónapi fogházra ítélt, mert a „Parasztok Lapja”-ban a tőkés osztály ellen izgató cikkeket írtak, illetve közzétettek.

— **Előállították, mert nem jelentkezett.** A rendőrség ma előállította Mineu Illés 37 éves Suprul de sus községbeli lakost, aki idegen állampolgár. Mineu már régóta nem jelentkezett ellenőrzés végett és ezért most a kolozsvári rendőrigazgatóság rendelkezése előállították és megindították ellene az eljárást.

— **A jugoszláv statáriális bíróság halálra ítélte egy bombamerénylőt.** Belgrádból jelentik: Zelkovic Constantint a jugoszláv statáriális bíróság kötélt általi halálra ítélt. Amint ismeretes, Zelkovic bombamerénylőt kísérte meg a niszvuti pályaudvar ellen. Ismeretlen tettestársát a statáriális bíróság in contumaciam ugyancsak halálra ítélte.

Elsőrendű minőségben, olcsó árban
Fehénemüket
RUTKAY & BOTYE cégtől
vásároljunk.

— **Öngyilkos árvaszéki ünnök.** Szombathelyről jelentik: Ma reggel hivatali szobájában átlőtt mellet, holtan találták vitéz dr. Horváth Sándor vármegyei árvaszéki ünnököt. Megállapítást nyert, hogy öngyilkosságát gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **Kéménytüz.** Ma este 11 órakor kigyulladt a Str. Iosif Vulcan 10. számú ház kéménye. A tüzet aszolgálatot teljesítő rendőr vette észre, aki azonnal értesítette a tűzoltóságot, akik pár perc alatt a helyszínre érkeztek és eloltották a veszélyesnek mutató tüzet.

— **Az aradi román növegyvet folvó hó 21-én szombaton este, a Városi Kávéházban a munkanélküliek javára tombola-estét rendez.**

— **Sikkasztó német gyárigazgató.** Hannoverből jelentik: Schöffer Vilmos, a Hannoveri Vagongyár Rt. igazgatója 100.000 márkát sikkasztott. A rendőrség a sikkasztó igazgatót elfogta és magánvagyonát zár alá vette. Az eset német nagyipari körökben óriási feltűnést keltett.

— **A német filmgyárak nem gyártnak nagy filmeket.** Berlinből jelentik: A súlyos gazdasági válság már a filmgyártás terén is erősen érezhető. Mint a legutolsó berlini jelentésekből kitűnik, a német filmgyárak bizonytalan ideig nagyobb filmeket nem készítenek, mivel nem tudják azokat a megfelelő áron értékesíteni. December elsejétől kezdve az összes filmszatók gázsját is leszállítják, mivel a nagy rezsis már a film sem bírja el. A filmkölesző vállalatok is leszállították a filmek kölcsönadójait és ha a gazdasági válság nem javul, úgy könnyen megtörténhet, hogy a közönségnek nem lesz módjában jó filmeket látni.

Miniszteri vezérlelügyelő eredménytelen útja a feketeszesz-ügyben

A pénzügyminisztérium nem kapta meg a feketeszesz-vizsgálat terhelő adatait. — A kincstár is eljár a bűnösök ellen.

A pénzügyminisztérium az Aradon folyó fekete-szesz vizsgálattal kapcsolatosan Aradra küldötte Parligras miniszteri vezérigazgatót, azzal a megbízatással, hogy az aradi nyomozás bizonyítékait a pénzügyminisztérium részére is átvegye. A vizsgálat további folyamán ugyanis újabb szeszkereskedők és gyárosok letartóztatását kérte el Moldovan Sabin dr. delegált vizsgálóbíró, akik ellen azonban a kincstár még nem járhatott el a kellő bizonyítékok hiányában. Szükségesnek mutatkozott tehát az aradi nyomozás által produkált adatok megszerzése a pénzügyminisztérium részére is. A vezérigazgató azonban nem jutott hozzá a kívánt bizonyítékokhoz, mivel azokra a további nyomozás és kihallgatások lefolytatásánál az aradi nyomozóhatóságoknak van szükségük és különben is az ügyre vonatkozó dossziát a temesvári Tábla még nem küldötte vissza Aradra. Parligras miniszteri vezérigazgató ennek tudomásulvétele után még a mai nap folyamán elutazott Aradról.

— **Öngyilkos lett egy gazdálkodó, mert félt a statáriális bíróságtól.** Orosházáról jelentik: Sente György, nagyszénási gazdálkodó legutóbb perrel bízt meg egy ügyvédet. Amikor az ügyvéd a vártól nagyobb honoráriumot számított, Sente megfenyegette az ügyvédet, mire az feljelentette életveszélyes fenyegetés címén. Sente azt hitte, hogy az ügy statáriális bíróság elé kerül és annyira megrémült, hogy ma felakasztotta magát.

— **Izgalmas körülmények között tartóztatták le egy kommunista képviselőt.** Weimarból jelentik, hogy Duddins kommunista képviselőt egy izgató tartalmú beszéde kapcsán a rendőrség letartóztatta. Elfogatása alkalmával löfegyvert találtak nála, amelyet engedély nélkül hordozott. A porosz kommunista képviselő elfogatása izgalmas körülmények közt történt meg, amennyiben többben a gyűlés hallgatói közül ellenszegültek a karhatalom közbelépésének. A fogott embereket — mivel náluk ugyancsak engedély nélküli löfegyvereket találtak — a rendőrség egyelőre őrizetbe vette.

Botrány lett Aradon

az elfelejtett kapupénz miatt

Amikor nem lehet tudni, hogy az udvarló diszkrét-e, vagy pedig csak — takarékos —
— Az indiszkrét házmester —

Sablonosnak ígérkező válóper került ma az aradi törvényszék elé, amely azonban körülményei folytán a legfrappánsabb helyzetkomikumokban bővelkedő ügyvé fejlődött ki. A válóper egy aradi iparos indította a felesége ellen a kötelező hitvestársi hűség megsértése és hűtlen elhagyás címén. A válóper előzményei pedig a következők voltak:

Az iparos családjával és gyermekeivel a Minorita-palotában lakott, azonban hivatali elfoglaltsága arra kényszerítette, hogy a várba költözzön át. Felesége kijelentette, hogy férjét ide nem hajlandó követni és továbbra is megmarad a városi lakásban. A férfi néha-néha meglátogatta feleségét, mert lekööttsége folytán a várból csak igen ritkán tudott kimozdulni.

A magános élet azonban nem tetszett az iparos fiatal feleségének, aki egy hársfaillatás májusi estén megismerkedett egy magasrangú főtisztviselővel, aki csakhamar állandó lovagja lett. A barátság csakhamar bensőségesse vált, az idősebb főtisztviselő majdnem naponként, a kora reggeli órákban hagyta el az asszonyka lakását. Természetesen a házmester bocsájtotta ki, akinek azonban a főtisztviselő elfelejtett kapupénzt adni.

Ez a feledékenység volt elindítója annak a családi tragédiának, amely válóper formájában került az aradi törvényszék elé. A házmester ugyanis megúván a sorozatos és ingyenes kapunyitást, tudomásul adta a férfinak, hogy felesége a főtisztviselő udvarlását fogadja el. A bonyodalom teljessége miatt azonban tudomására adta a látogatásokat a főtisztviselő feleségének is, aki egy alkalommal az uccán leste meg férjének csábítóját s ennek a találkozásnak egy összetört esőernyő lett a következménye. A mai tárgyaláson a felek tanuk kihalgatását kérték, amelyet a törvényszék elrendelt, bár a várból lakó férfi örömmel vette tudomásul a házmester leleplezését, amelynek felhasználásával reméli, hogy sikerül a már reá nézve is nyugós házasságtól megszabadulnia.

A főtisztviselő felesége szintén megbizott egy előkelő aradi ügyvédet a válókereset benyújtásával s így valószínű, hogy a ki nem fizetett kapupénzek két válóperrel fogják gazdagítani az aradi „chronique scandaleuse” eseteit.

— **Aradváros tisztviselőinek inkadrálása.** Aradváros vezetősége a közelmúltban elhatározta, hogy a jövő évre vonatkozólag új inkadrálási rendszerbe osztja be Aradváros tisztviselőkarát. A város tervezett intézkedését azzal indokolta, hogy az 1926. évben legutoljára eszközölt inkadrálási rendszer már nem felel meg. Erre vonatkozólag a temesvári revíziós-bizottság ma döntött és erről külön leiratban értesítette Aradváros vezetőségét, hogy a régi rendszer továbbra is tökéletesen megfelel a célnak, tehát új inkadrálásra semmi szükség sincsen.

— **Természetes halállal hunyt el a radnai napszám.** Az aradi rendőrség — mint az Aradi Közlöny jelentette —, tegnap jelentést kapott, hogy a Radnai-ut egyik házának pincéjében holtan találtak egy napszámot, akit a környék általában csak mint Józsi bácsit ismert. Az ügyészség gyanusnak találta a halálesetet és dr. Ionescu törvényszéki orvossal megvizsgáltatta a holttestet arra vonatkozólag, hogy szükséges-e annak felboncolása vagy sem. A törvényszéki orvos azonban megállapította, hogy a halál közvetlen oka szívszélhúdás volt s ezért eltekintett a boncolástól és előterjesztésére az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Az Aradi Román Nők Egyesülete felkéri az összes aradi jótékony egyesületeket,** a melyek a munkanélküliek segítetésére vonatkozó akcióban résztvesznek, hogy ma este a Városi Kávéházban tartandó tombola és tánc estélyen minél számosabban jelenjenek meg. Ugyancsak e helyen hívja meg az összes kulturális és sportegyesületeket is az estélyre.

Aradon egyetlen állami tisztviselő

Nyugdíjas-küldöttség az aradi pénzügyigazgatónál — Távirat a kormányhoz — előlegért — Kéri, hogy a befolyó adók egy részét oldják fel

A pénzügyminiszter — mint ismeretes — táviratilag tiltotta le az aradi pénzügyigazgatónál a kifizetéseket. Naponként várták a feloldó rendelkezést, amely azonban a mai napig nem érkezett meg. A hónap huszadik napja az a dátum, amelyen az összes állami tisztviselők megkapják illetményeiket a pénzügyigazgatóság főpénztáránál. Ma reggel meg is jelent az aradi törvényszék számvevősegi osztályának kiküldöttje, aki a tisztviselők fizetését kérte, azonban üres kézzel kellett távoznia. Mivel semmiféle engedély nem érkezett a fizetések folyósítására, a mai szokásos fizetési napon Aradon egyetlen állami tisztviselő sem kapta meg illetményét.

Ugyancsak a mai nap folyamán a tagu nyugdíjas-küldöttség jelent meg Caba Gyula adminisztrátornál, akit arra kértek, hogy a le-

hetőséghez képest intézkedjen a nyugdíjak folyósítása iránt. Az adminisztrátor a nyugdíjas-küldöttségnek adott válaszában kifejtette, hogy semmiféle előleg adni nem áll módjában, mivel a miniszterium kategórikusan megtiltotta minden kifizetést. Ez a rendelet annyira szigorú, hogy a mai szokásos fizetési napon az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselői sem kapták meg fizetésüket.

Értesüléseink szerint az aradi tisztviselők összessége táviratilag fordul a kormányhoz, a melyben hivatkozik arra, hogy fizetések folyósításának letiltása miatt a legnehezebb helyzetbe kerültek és kéri a kormányt, hogy Kolozsvár, Szatmár és Nagyvárad mintájára a befolyó adóknak legalább egy részét oldják fel az állami tisztviselők és nyugdíjasoknak folyósítandó előleg céljából.

Műélvezet

Az operaelőadás alatt egy úr dudolva kíséri a tenorista énekszámait. Az egyik szomszédja végül megúrija a normogást és halkán megjegyzti:

— Milyen idióta némely ember!

A zenekedvelő úr orráról leesik a civikere, hirtelen megszakítja a dudolást és sűrűdötten fordul a mellette ülőhöz:

— Nekem mondta ezt?

— Oh, dehogya, hova gondol? Az idióta tenoristát értettem, aki folyton megzavar abban, hogy az ön hangját élvezhessem.

A főnökömmel a fizetésem emelésére vonatkozólag végre megegyeztem.

— Na, hála Istennek! És mit határoztak?

— Minden marad a régiben...

— **Cipőt kapott ötven szegény gyermek.** A Szent Erzsébet-centennárium ünnepeinek ma folytatódott. Délután négy órakor 50 szegény iskolás gyermek ment fel a Minorita-rendház nagytermébe, ahol megható ünnepség keretében adtak át nekik egy-egy pár cipőt, melyet a különböző charitatív és hitbuzgalmi egyesületek adományából vásároltak. A megható aktus után a Minorita-templomban szentbeszéd volt, melyet Szabó Dániel hittanár tartott. A szentbeszédet lorettói litánia és áldás követte.

— **Akción a szegénysorsu aradi iparostanoncokért.** Aradváros vezetősége a mai napon átiratot intézett az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához, amelyben felkérte a Kamara vezetőségét, hogy költségvetésileg gondoskodjék valamilyen formában a szegénysorsu aradi iparostanoncok segítészéről. A városi átiratra Pacuraru Brutus iparkamarai vezértitkár azonnal válaszolt és sajnálattal közölte Aradváros vezetőségével, hogy ilyen célra a Kamarának semmiféle alapja nincsen, tehát nincs módjában a város kérése ügyében intézkedni.

— **Felmentett községi bíró.** Ardelean György mácsai bíró ellen a községi tanács tagjai bűnvádi feljelentést tettek, hogy a község által kiírt árjelzeteknél a fia által benyújtott ajánlatokat résziesítette előnyben és a szállítasokat neki juttatta. A mai tárgyaláson kihallgatott tanuk nem tudták igazolni a bíró ellen felhozott vádakát, ezért a törvényszék felmentette Ardelean Györgyöt a vád és következményei alól.

— **Halálra gázolta a vonat.** Bucurestiből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt ma délelőtt Bucurestiben a pályaudvar közelében. A kora délelőtti órákban ugyanis a pályaudvar egy öreg asszony holttestére akadt. A holttest megvolt csonkítva, a pályaudvar azonban rögtön megállapította, hogy nem bűntényről, hanem szerencsétlenségről van szó. Azonnal jelentést tett az államfőnökségnek, majd a rendőrségnek, ahonnan egy bizottság szállott ki a helyszínre, és megállapították, hogy az idős asszonyt, akinek személyazonosságát ezideig még nem sikerült megállapítani, az egyik arrahaladó vonat gázolta aragon,

Lippánál összetört egy tutaj

— két tutajos eltűnt

Tutajosok súlyos balesete a lippai Maroshidnán.

Az őszi időny beálltával megjelentek a Maroson a tutajosok, akik alával megrakott fakormányaikon messze, Erdély belsejéből usztatnak le Aradig is, hogy értékesítsék szállítmányaikat és megszerezzék a télire valót. Tegnap délután könnyen végzetessé válható baleset ért egy ilyen alástutajt a lippai Maroshidnán. A rendkívül megáradt folyó sodrával a tutaj kormányosai nem tudtak megbirkózni, az alkotmány nekiment a hid pillérjének és pozdoriájá szakadt s a szállítmány tulajdonosával együtt a vízbe esett. Az egyik tutajost súlyos zúzódással a lippai kórházban ápolják, egy másikat a vízimohárok mentettek ki, viszont a másik kétfő szálfákba kapaszkodva tovább sodródott a Maros árjában és sorsukról mindeddig nem tudni semmit. A baleset után a folyó felületét előzőlő alma tarka-barka úrmege jó párezer lejnyi veszteséget jelent a szegény tutajosoknak.

— **Elrendelték az országos körözését egy közismert aradi verekedőnek.** Véres verekedés színhelye volt az elmúlt év júniusában az aradi Varjassy Lajos-uca. Farkas András, aki korcsmából tért hazafelé, utközben megtámadta a szintén hazafelé igyekvő Somár Mihályt, akit biciklijével súlyosan összeszurkált és bottal fején ejtett zúzott sebeket. A megkéselt áldozatot vérbefagyva találta meg az aradi cirkáló rendőr, akinek intézkedésére az aradi kórházba szállították be. Az aradi törvényszék mára tüzte ki ebben az ügyben a főtárgyalást, amelyet azonban nem lehetett megtartani, mivel az idézési vétivek a rendőrségtől azzal a megjegyzéssel jöttek vissza, hogy Farkas András ismeretlen helyre távozott. Az aradi törvényszék a rendőrségi jelentés alapján elrendelte Farkas országos körözését.

— **Elfogott libatolvaj.** Nyerges Mátyásné vingai lakostól az elmúlt napokban sorozatosan több libát loptak. A rendőrségnek a baromfitolvajt most sikerült kézrekeríteni Lingurar Sida cigány személyében, aki ellen megindult az eljárás.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt folyó hó 22-én, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog reggel 8 órától ebéd után 2 óráig a Parneavában (Erzsébetváros.)

— **A köz- és magánalkalmazottak nyugdíj-egyesülete** f. hó 22-én délelőtt 10 órai kezdettel hivatalos helyiségében Str. Consistoriului 50. sz. rendkívüli választmányi ülést tart, melyre — tárgy fontosságára való tekintettel — a — manyi tagok teljes számban való keendő — ket kérjük. Felkérjük az utólag eskö — saikat, hogy saját érdekükben — pon és helyen délután 4 órakor — nyian megjelenni sziveskedjenek.

WEISZ és BENJAMIN. Nagy választék harisnyákban és keztyűkben. Elősmert szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

Aradváros és tisztviselői között történt megegyezést

kedvezően véleményezték Bucurestiben

Ma délelőtt megtörtént a döntő fordulat Aradváros vezetőségének és tisztviselői karának hosszadalmas perében a bucaresti-i Legfelsőbb Közigazgatási Tanács előtt. A döntésről, amely egyelőre csupán elvi jelentőségű, Popa Constantin városi kulturatanácsos értesítette Aradváros tisztviselőkarát ma délután, aki Bucuerstiből felhívta a polgármesteri titkárságot és közölte a délelőtti tanácskozások eredményét. Voiticeanu János polgármesteri titkárral.

A városi kulturatanácsos telefonjelentése szerint a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács kedvezően véleményezte az aradi városvezetőség és a városi tisztviselők között létrejött megegyezés egyes pontjait és ezzel a kedvező véleményezéssel terjesztette fel a belügyminiszternek az ügyet végső jóváhagyás végett. Ez a döntés a Titulescu-féle lakbérpótlékok megítélésére vonatkozik. Ami az előléptetések fizetési differenciái ügyében megindult perek egyezségét illeti, ezzel a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács folyó hó 24-én fog foglalkozni. Remélhető, hogy ezekre a perekre vonatkozó egyezséget is jóváhagyólag terjeszti fel a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács a belügyminiszterhez.

FILM KÖZLÖNY

Ejféli szerelem

Bemutató a Central-mozgóban.

Egyhangú zakatolással robot a gyorsvonat az őszi éjszakában. Két pár fut egymáson keresztül — két férfi sorsa keresztezi egymást. A gyorsvonat egyik fülkéjében találkoznak: a körözött kalandor és egy fiatal vidéki fiú, akinek sok pénz duzzasztja a tárcáját. A fiatal fiú könnyen fut bele a kalandor hálójába, különösen mikor szép cinkostársnője is megjelenik a színen. Itt oszon be a szcenáriumba a szerelem motívuma. Mi sem természetesebb, hogy az éjszaka leánya, a kalandor befolyása alatt álló szélhámosnő beleszeret a naiv vidéki fiúba és cinkostársát rendőrkézre juttatja miatta. Az utolsó összecsapásnál a szökött szélhámos megsebesíti bosszúból elpártolt cinkostársnőjét. A pályaudvaron esik össze, mikor a gyorsvonat magával viszi a fiút, akit szerelem visszarántott a bűn fertőjének széléről... Azonban a szövegírók gondoskodtak természetesen a vigasztaló befejezésről is.

Elsősorban a rendező mesteri munkáját kell kiemelni. Augusto Genina neve előnyösen ismert monumentális filmjeiről. Az „Ejféli szerelem” azonban felülmúlja eddigi alkotásait rendezői körültekintésben, az adódó helyzetek tisztult megvilágításával és a beállítás hatásos emelésével. Hans Adalbert von Schlettow alakítja a kalandor karakterszerepét. Félelmet keltő, parancsoló megjelenése, erőteljes hangja és rutinizott színpadi színészre valló kifejező beszédmodora ebben a szerepben párosul a kitűnő filmszínész kvalitásaival és olyan alakítást ad, amely teljesen fedi a szerep legrealisabb elképzelését. A női főszerepet Daniela Parola játssza. Ez a gracióz megjelenésű, fiatal és érdekes vonású filmszínésznő nagy sikerrel debütál ebben a filmben. Megkapóan adja elő az „Ejféli szerelem” című szonett, csengő hangja és kifejező előadói képessége elsőrangú színésznővé teszi. Pierre Batscheff, a francia színész ideális figurát hozott ki a vidám szerepéből, rokonszenves megvilágítással csengő hangja azonnal megkapóan szimpátiát. Joselyn Dael szerepében tűnt fel. A szcenárium nyomán készült és az aradvárosi nagyszerű

Felmentette a bíróság a tiszazugi arzenper utolsó vádlottját

A vád szerint anyósát mérgezte meg — A törvényszék nem látta bebizonyított-nak a vádat

Szólnokról jelentik: A tiszazugi arzenmérgezési bűnügyekben ma volt az utolsó főtárgyalás a szolnoki törvényszék Szuk-tanácsa előtt. A vádlottak padján D. Szabó Mária állt, aki a vádirat szerint anyósát, özv. Cservenka Józsefnét arzéntartalmú légyporral mérgezte.

A gyilkosság 14 évvel ezelőtt, tehát még 1917-ben történt. A bíróság a főtárgyalás folyamán több tanút hallgatott ki, amely után ki-

hirdette ítéletét, amely szerint a bíróság D. Szabó Máriaat az ellene emelt vád alól felmentette. A bíróság indoklásában megemlíti, hogy bár az orvosi vizsgálat minden kétséget kizáróan megállapította, hogy özv. Cservenka Józsefnét mérgezték, azonban azt nem lehetett bizonyítani, hogy D. Szabó Mária rábizonyította. Ezzel a tárgyalással a tiszazugi arzenper véget ért. Az ítéletben a védő megnyugodott, az ügyész azonban felebbzéssel élt.

Boxerrel ütötte le a detektivet,

Különös merénylet Bucurestiben — aki igazoltatni akarta a barátnőjét

Bucurestiből jelentik: Különös gyilkossági kísérlet történt az elmúlt éjszaka a főváros központjában. Körülbelül éjjel 11 óra tájban Dumitrescu Teodor, a bucaresti-i rendőrség erkölcsrendészeti osztályának detektívje inspekciós körútra ment az Atelierului-uccába, ahol a nyilvántartott nők nagyrésze lakik. Az erkölcsrendészeti detektív a meglehetősen sötét utcában a fal mögött egy nőt vett észre, aki valószínűleg ismerte a detektivet és azért húzódott meg, hogy az ne vegye őt észre. A detektív azonban felszólította, hogy igazolja magát.

Amikor Dumitrescu Teodor megfogta a nő kezét, mert a lány közben el akart futni, egy ismeretlen ember hirtelen a detektív háta mögé ugrott és boxerrel többször fejbesújtotta. Dumitrescu ájultan esett össze és mintegy másfélórát feküdt el eszméletlen állapotban az ucca kövezetén, amikor egy járőkelő, aki véletlenül arra járt, észrevette a nagy vértócsában fekvő embert és azonnal telefonált a mentőkért. Beszállították a Filantropia-kórházba, ahol megállapították, hogy koponyája be van törve és agyveleje is megsérült. Még az éjszakai órákban operációnak vetették alá, javulás állapotában azonban ezideig még nem állott be és az orvosok véleménye szerint felépülése nagyon kétséges.

Az esetet jelentették a rendőrségnek is, amely a késő éjszakai órákban kiszállt a merénylet színhelyére és megkezdte a nyomozást. Több nyilvántartott nőt hallgattak ki és ennek eredményeképpen kiderült, hogy a detektív Iona Tudor prostituáltat szólította meg és ennek ba-

rátja, Ionita Alexandru támadta meg orvul, a ki jelenleg a bucaresti-i 33-ik gyalogezredben szolgál. Mindkettőjüket felvitték a rendőrségre, ahol a fiatalember rövid tagadás után bevallotta, hogy ő támadta meg a detektivet. A merénylő előadta, hogy a leánynak, aki őt is eltartja, nincsen igazolványa és ha az erkölcsrendészeti osztályra felviszik, úgy vagy elzárják, vagy pedig kórházba utalják. Nehogy a leányt a detektív felkísérje, boxerével többször fejbesújtotta azt, remélve, hogy így megszabadulhat tőle. A rendőrség a merénylő fiatalembert a holnapi nap folyamán átadja az ügyészségnek.

Crisan Ascaniu,

Arad lemondott képviselőjének utódja

Kombinációk a képviselői mandátum körül.

Általános érdeklődést keltett Arad politikai körökben az Aradi Közlöny híradása arról, hogy Crisan Ascaniu, a Moise Nicoara-fiúlicoum igazgatója, akit a legutóbbi képviselőválasztáson Arad megye képviselőjévé választottak meg a kormánylista harmadik helyén, katedrájának megtartása kedvéért lemondott mandátumáról és ezt írásban is bejelentette illetékes helyeken. A lemondás tényének megtörténte máris megindította a kombinálgatásokat arról, hogy abban az esetben, ha Crisan Ascaniu iskolaigazgató nem másítja meg elhatározását, valamint a minisztérium nem utasítja vissza a mandátumáról való lemondását, — ki lesz a legújabb arad megyei kormányképviselő?

Jogászai körökben úgy vélik, hogy mivel a kormányképviselő mondott le a mandátumáról, kétségkívül a kormánylistának az a jelöltje kerül be a parlamentbe, aki a választási törvény értelmében eddig kimaradt. Amint emlékeztetés, az arad megyei kormánylistán kilenc név szerepelt, és pedig a következők sorrendben: 1. Gheorghe Ionescu-Sisesti miniszter, 2. dr. Marcus Mihály, a Banca Romaneasca igazgatója, 3. Ascaniu Crisan iskolaigazgató, 4. Hans Bel-ler ügyvéd Temesvár, 5. Constantin Xenii Bucaresti, 6. Ioan Boanba Bucaresti, 7. D. Serbanescu mérnök Arad, 8. Anghel Grama mérnök és 9. Ion Hanciu földműves Dumbravita. A szavazatok megoszlásának arányában az utolsó kormányjelölt már nem jutott be a parlamentbe, mivel helyette a nemzeti-parasztpárt listavezetője, Pop C. István kapott mandátumot. Crisan képviselő önkéntes lemondása következtében tehát Hanciu János dumbravitai földművesnek vannak komoly esélyei arra, hogy mint Arad kormányképviselője, a parlamentbe kerüljön. Mindezeket a minisztériumban nem történt döntésafelett, hogy elfogadják-e, vagy sem Crisan Ascaniu aradi iskolaigazgató lemondását.

A Marmorosch-bank váltópere az aradi törvényszéken

Amikor az adós felodékony

Az aradi törvényszék III. szekciója érdekes váltókeresetet tárgyalt ma, amelyet a Marmorosch, Blank aradi fiókindezeté indított Grozda Cornel butyimi lakos ellen. Grozdanak váltótartozása volt a bank aradi fiókjánál, amelyet nem rendezett idejében és a bank peresítette váltókövetelését. A járásbíró-ság megítélte a tartozást, Grozda Cornel azonban kifogást emelt és így került az ügy az aradi törvényszék elé. A mai tárgyaláson azután az ügy érdemi tárgyalása előtt érdekes fordulat állott be. A bíróság ugyanis megállapította, hogy a kifogásra vonatkozó beadványt Grozda Cornel nem bélyegezte felül és így a törvényszéknek azt nem is áll módjában tárgyalni.

Mivel a törvény nem engedi meg a bélyegilletékek a tárgyalás alkalmával történő leróását, a bíróság visszautasította a kifogást, amelynek következtében a járásbíró ítélete jogerőre emelkedett és így Grozda Cornel a törvényes határidőn belül köteles váltótartozását kiegyenlíteni.

BALOGH BÖSKE várja Önt ma, szombaton estétől kezdve a DACIA étteremben

Ünnepélyes külsőségek között merült el örökre hullámsírjába a Nautilus

Bergen kikötőjében süllyesztették el Wilkins kapitány hajóját —

Félóra alatt merült el a kalandos multu Nautilus

Londonból jelentik: Ünnepélyes külsőségek között süllyesztették el ma délelőtt Bergeni kikötőjének egy félreeső pontján Wilkins kapitány világhírű tengeraltjáróját, a sarkvidéki tengereket megjárt Nautilust. A tengeraltjáró ünnepélyes „temetésén” részt vett Sverdrup tanár, az amerikai kormány bergeni főkonzulja is, aki kitűzte az amerikai lobogót az örök hullámsírba készülő tengeraltjáró parancsnoki tornyára.

Déli tizenkét órakor egy jeladó ágyulósra félárbóca engedték a Nautilus parancsnoki tornyán lengő amerikai lobogót, majd egy vezényszóra a hajón tartózkodó egyetlen matróz megnyitotta a Nautilus merülőkamrának valamennyi szelepét. A tengeraltjáró méltóságtejesen süllyedni kezdett, majd egy rövid félóra leforgása alatt végképpen elmerült a tenger habjai között. E mélabus akkorddal a legutóbbi évek egyik legkalandosabb vállalkozása érkezett el a befejezéshez.

Sorozatos rablótámadások Budapesten

Revolveres támadás egy mérnök ellen — Ekszereket raboltak el egy ékszerkereskedő feleségétől

Budapestről jelentik: Izgalmas kalandban volt része ma este fél 9 órakor a Kelenhegyi-úton Frenkel István építésmérnöknek, akit hazafelé haladtában két ismeretlen fiatal ember megtámadott. Egyikük revolvért szegzett a meglepett ember mellének és pénzt követelt tőle. A mérnök, akit nem hagyott el lélekjelenléte, hidegvérrel azt válaszolta, hogy pénze nincs, mivel ő maga is munkanélküli, állításának igazolására elővette pénztárcáját, a melyből különböző iratokat húzogatott elő, hogy az időt huzza. Számításában azonban nem is csalódott, mert az ut végén feltűnt két egyetemi hallgató, akiknek láttára az éjszakai utonállók megútamodtak.

Izgalmas hajszá keletkezett ezután végig a Kelenhegyi-úton, amely a Budafoki-úton is folytatódott. A Budafoki-ut 9—11. számú házába menekült be a két utonálló, akiket közben már a felszaporodott tömeg beszorított a házába. Egyideig egyikük revolverével sakikban tartotta a tömeget, majd amikor a rendőrök is megjelentek a helyszínen, feladta pozícióját és az ötemeletes ház legfelsőbb emeletére menekült fel. Az ötödik emelet legutolsó lépcsőfokán akadtak rá a rendőrség emberei, akiknek megadta magát. Kiderült, hogy az elfogott revolveres fiatalembert Bresztovszky Károlynak hívják, 19 éves műszerészsegéd, aki a budapesti Telefongyárban volt alkalmazásban. Tettestársa egy Klein József nevű horbélvesség, nyomtalanul eltűnt az üldözők elől. A rendőrség az elfogott Bresztovszkyt letartóztatta és egyben megindította a nyomozást az elmenekült Klein után is. Mindkettő a magyar stábilis bíróság elé kerülnek.

Ugyancsak az esti órákban egy újabb vakmerő rablótámadás történt a magyar fővárosban egy Ferenckörúti ékszerész felesége

„Az idegen munkások kiutasítása ellenkezik a hagyományos francia vendégszeretettel”

Branden képviselő beszéde általános feltűnést keltett Franciaországban.

Párisból jelentik: A képviselőház mai ülésén a munkanélkülieket és a gazdasági válságot illető javaslatok hangzottak el. Branden kamarai képviselő feltűnést keltő beszédet mondott az ellen a francia javaslat ellen, amely az idegen országokból bevándorolt munkanélküli munkások egyszerű kiutasítását javasolja. Branden kijelentette, hogy a javaslat szelleme nem egyezik a francia nép vendégszeretettel és eddigi barátságos elbánásával, az idegenekkel szemben, amely már tradíciószámra megy. Ezzel szemben mindazokat a munkásokat, akik azelőtt mezőgazdasági munkaterületeken voltak foglalkoztatva, újra vissza kell irányítani az agrárkérdések munkaterületeire. Branden javaslata általános érdeklődést keltett Franciaországban.

ellen. Rajnicz Sándor ékszerész, ma este, miután bezárta üzletét, különböző ékszereket, mintegy ötezer pengő értékben, egy aktatáskába csomagolt és azt átadta feleségének azzal, hogy vigye haza. Az asszony egyedül igyekezett lakása felé, azonban még ki sem ért a Ferenckörútról, amikor egy 18—19 évesnek látszó suhanc hirtelen nekiugrott, erőteljesen mellbevágta, majd kikapta a megriadt úriasszony kezéből az ékszerekkel telt aktatáskát és azzal futni kezdett. Rajnicz Sándorné kiáltozni kezdett, többen üldözőbe is vették a vakmerő rablót, azonban nem sikerült elfogni, mert az egy mellékkucában nyomtalanul eltűnt. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, amely erélyes nyomozást vezetett be a támadó kézrekerítésére.

Különös módon találta meg harctéren

A Csernovka melletti véres ütközet hősi halottja évekig elesett barátjának sírját pihent a katonai temetőben — Kétszáz katonasír között csak a keresett barát sírján volt fejta — Hazaszállítják Mezőturra, szülővárosába —

Érdekes módon jutott most az érdeklődés középpontjába a Csernovka melletti kis Csernovka falu, 1916-ban a Csernovkánál lezajlott nagy ütközetben több száz halott maradt vissza a csatatéren. A halottakat iórészét tömegsírban helyezték el, de voltak olyanok is, akiket jóbarátaik külön-külön temettek el. Ebben az ütközetben vesztette el életét Gróf Miksa mezőtúri szeszgyáros is, akit egy jóbarátja helyezt külön sírba és azt egy kis fejjával jelölte meg. Majd névtelenül értesítette az elesett hozzátartozóit, hogy Csernovkánál Gróf Miksa meghalt és a közös katonai temetőben helyezték el.

Hosszu évek teltek el azóta, talán már nagyon sokan el is felejtették az 1916-iki véres ütközetet, csak a mezőtúri Gróf Miksa családja próbált megoldást keresni, hogyan szállíthatná haza a messze földön elesett családapát. A múlt napok egyikén Spitzer Miklós aradi lakos levelet kapott Mezőtúrról, az elesett Gróf Miksa hozzátartozóitól, melyben arra kéri, hogy utazzon le Csernovkára és ha lehet, kutassa fel az elesett hős sírját, mert haza szeretnék szállíttatni, hogy ott temessék el szülővárosában.

Spitzer Miklós a levél vétele után tényleg el is utazott és felkereste Csernovka román papját, aki megőrizte az elesettek névsorát. Spitzer előadta jövelele célját, mire a pap a legnagyobb készséggel állott rendelkezésére és előkereste az elesettek névsorát, melyen meg

SPORT KÖZLÖNY

Az AKE—Hajós—Hellas egyletek ping-pong háziversenye

Az AKE ping-pongjátékosai mérkőzésre hívták meg a Hajós és a Hellas sportegyletek ping-pongjátékosait. Az AKE ping-pongjátékosainak klubhelyiségeiben folyt le az érdekes meccs, amelyen a fenti egyletek legjobb versenyzői vettek részt. A pénteki mérkőzés szombat hajnali 2 óráig tartott, amely mindvégig érdekes változatokban bővelkedett. Alább adjuk a közép- és elődöntőbe kerültek névsorát, valamint a női egyes és vegyes páros végleges eredményeit.

A férfi egyes középdöntőbe kerültek: Bánhidy Sándor, Bársony István, Friedmann László, Grosz József, Schwartz Dezső, Szerényi Ferenc és dr. Weininger István. Férfi páros elődöntőbe kerültek: Bánhidy—Grosz I., Bársony I.—Szerényi F., Schwartz D.—Aszlán I., dr. Weininger—Kormos és Goth—Bornstein-páros. Végleges eredmények: Vegyes páros: 1. Bánhidyné—Grosz, 2. Csukayné—lovag Zelensky, 3. Kele Marika—dr. Weininger és Obetkoné—Bánhidy. Női egyes: 1. Csukay Lászlóné, 2. Pizo Liane, 3. Bánhidy Sándorné és Kele Marika.

A háziverseny eredményei bizonyítékai egyben annak is, hogy Aradon kedvelt sportág az asztali tenisz és ha a mostani verseny győztesei aradi sportegylet színeiben neveznek be országos versenyre, komoly ellenfelei lesznek a döntőküzdelembe jutott játékosoknak.

is találták Gróf Miksa nevét is. A pappal együtt elindultak a temetőbe a sír megkeresésére. Hosszu időt vett igénybe, míg a romokhoz hasonló, elhanyagolt katonai temetőben nagynehezen sikerült megtalálni a sírt. Gróf a második katonai temetőben volt eltemetve, melyben még másik kétszáz sír volt. Érdekes véletlen folytán, mint ez most kiderült, a kétszáz sír közül egyedül csak Gróf Miksa sírján volt felirással ellátott fejta. Miután a sírt, amely a hosszú idő folyamán teljesen egyvonalba került a földdel és amelyet csak a síron elhelyezett fejta jelzett, megtaláltak, lefényképezték és a fényképet egy levél kíséretében el is küldték a hozzátartozóknak Mezőturra, akik megtették a szükséges lépéseket, hogy a véres csatában elesett hőst hazavitethessék a messze idegen elhagyatott katonai temetőjéből és a hazai földben helyezték örök pihenőre.

Kérjen ingyen mutatószámot

A VILÁG URAI

sorozatból és az

UJSÁG RÁDIO MELLÉKLETÉBŐL

UJSÁG KIADÓHIVATALA

B U D A P E S T, A R A D I - U C C A 1 0 .

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Mi is az a kilowatt?

Ezt a szót halljuk és olvassuk mindenütt, de kevesen tudják, mit is jelent tulajdonképpen. Ez ugyanis az adó erősségének a kisugárzott nagy frekvenciának mértéke, vagyis az illető adóállomás erősségét jelenti.

Minden állomás táblázatban a hullámhossz mellett egy másik szám, a „kilowatt” található. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a nagyobb „kilowatt” számmal bíró állomást erősebben is lehessen hallani, mert ez még sok körülménytől is függ: mégpedig elsősorban a vevő és adóállomás közötti távolságtól, azután pedig a geológiai és a légköri viszonyoktól és a hullámhossztól.

Mint érdekességet megemlítem, hogy az Európában működő adóállomások közül cirka 60-10 kilowatt erősségen felel és ennek fele 60 kilowattal is erősebb.

Hogy a szóbanforgó energia nagyságáról fogalmat alkothassunk: 10 drb. 100-as villanygőz 1 kilowatt-ot fogyaszt.

Hogyan növeljük a szelektivitást? A hosszú magas antenna, amely nem is olyan régen elengedhetetlen kelléke volt a jó külföld vételnek, nagyon rontják a hozzájuk kapcsolt készülék szelektivitását. Mi tehát a teendő? Rövidítsük meg az antennánkat. Ez a művelet legtöbbször nehézségbe ütközik, de van egy másik sokkal egyszerűbb mód is: kapcsoljunk az antennánkba egy 100-150 cm.-ig blokk kondenzátort. A leghelyesebb értéket ki kell kísérletezni. Ne felejtjük el azonban, hogy a szelektivitás növelése a hang-erő rovására megy.

Érzékenyebb vevőkészüléknek a villamos házicsengő nagyon kellemetlen zavarokat okozhat. Különösen kellemetlen ez nagy bérházakban, ahol ugyiszólván percenként csengetnek — még elképzelni is rossz — pedig egy nagyon egyszerű átkapcsolással elkerülhetjük ezt, ha váltóáramu a hálozatunk. Ha megnézzük a csengőt láthatjuk, hogy az áram a két mágnes tekercsen, a kalapácson és a megszakítón át halad. A változtatás csupán az lesz, hogy az áramot csak a tekercsen keresztül vezetjük vagyis a megszakítót rövidre zárjuk, s így csengőnkől egy tökéletes váltóáramu csengőt csináltunk, ami — s ez a fő — nem zavar többé.

A legkisebb hullámhossz. A legkisebb hullámhossz, melynek létezéséről eddig tudomásunk van, a milliméter 10 milliárd része. Ez az igazi rövid hullám! Néhány éve ismeretes csak s mivel kívülről, a világról jönnek ezek a hullámok, kozmikus sugaraknak keresztelték el.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, NOVEMBER 21.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar. 20.30. Közvetítés az Operaházból. — Budapest. 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1. Déli harangszó. 1.05. A Városi Színház kamarakórusa férfikvartettjének hangversenye. 6. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 7. Szmirnoff Szergej „Volga” orosz balalajka zenekarának hangversenye. 8.45. „India muzsikája”. Zajthi Ferenc előadása gramofonlemezekkel. 9.30. A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. Majd: Gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30. Macho-zenekar. 14.45. Gramofon. 16.20. Havaji zene. Előadás gramofonpéldákkal. 18. Gangelberger-zenekar. 20.45. A bécsi szimfonikusok előadása. 21.40. Lehár: A cárevics c. háromfelvonásos operettje. 23.05. Gaudriot-jazz. — Belgrád. 12.05. Nemzeti dalok. 13. Harangszó. 13.05. Rádiózenekar. 17.30. Gramofon. 19. Rádiózenekar. 21.30. Tarka-est. 23.20. Nemzeti dalok. 23.50. Jazz. — Breslau. 21. Offenbach élete, hangjáték Offenbach-zenével. — Brünn. 20. Lehár: A mosoly ország című operettje. — Hellsberg. 20. Házi zene. 20.30. Katonazene. 22.15. Hangverseny. A mindennap zenéje címen. Csatlakozóan 0,1-ig szórakoztató zene. — Hiversum. Munkásrádió. 21.55. Wagner: Tristan és Izolda c. operájának II. felvonása. — Langenberg. 18. Rádiózenekar. 19.40. Felolvasás. 21. Szórakoztató zene. Róma. 18.30. Könnyű zene. 20.50. Gramofon. 22. Puccini: Párlangokissasszony, opera. — Stockholm. 18.30.

Tilos az előléptetés az aradi városházán

Radikális rendelkezés a belügyminiszteriumtól — Takarékosági eljárás minden vonalon — Nem tölthetők be a megüresedett helyek

Feltűnést keltő rendelet érkezett ma a városházára a belügyminiszterium közigazgatási ügyosztályától, amelynek szelleme máris előrevetíti azt a radikális takarékosági eljárást, amellyel az állam a köztisztviselőkkel szemben az elkövetkezendő költségvetési év során eljárni készül.

Az új belügyminiszteriumi rendelkezés, hivatkozva a pénzügyminiszterium által már előre lefektetett gazdálkodási elvekre, kéri a város vezetőségét, hogy a tisztviselőket illető minden gazdasági kérdésben a legökonomikusabb módon járjanak el. Ezért felszólítja az aradi interimár-bizottságot, hogy a rendelet kézhezvételétől kezdve az esetlegesen megüresedő tisztviselői helyeket semmiesetre se töltsék be az erre vonatkozó legközelebbi rendelet kézhezvételéig. Ezenfelül nyomtatékosan utasítja a miniszterium Aradváros vezetőségét, hogy

december elsejével haladéktalanul bocsássa el a város valamennyi napidíjas alkalmazottját, tekintet nélkül arra, hogy nyugdíjasok-e vagy sem. Ezenfelül pedig felszólítja a város vezetőségét annak tudomásulvételére, hogy a rendelet kézhezvételétől számítva mindenféle előléptetést már előre tiltott a miniszterium, tehát se saját hatáskörében, sem pedig a miniszterium hatáskörébe vágó módon ne eszközöljön előléptetéseket Aradváros interimár-bizottsága.

A rendelet megérkezése Aradváros tisztviselőkarában kellemetlen feltűnést keltett, mivel nem kétséges, hogy Aradváros vezetősége haladéktalanul érvényt is szerez annak. Ettől függetlenül napidíjas tisztviselője már nincsen a városi adminisztrációnak és ennek folytán anyagilag pillanatnyilag egy tisztviselőt sem érint a feltűnést keltő rendelkezés szigorja.

Különös rablómerénylet

Egy elegáns ur levétköztette egy tiz éves gyermek ellen tette egy elhagyott parkban — A rendőrség keresi a különös rablás tettesét

Galatiból jelentik: Különös rablás történt ma délelőtt Galatiban, melynek áldozata egy szegény 10 éves gyermek. Ma délelőtt körülbelül 11 óra tájban egy jólöltözött ur megszólította Cerbu Nicolai 10 éves fiúcskát, aki társaival a Principesa Maria-uccában játszott. Az uriember azt mondta a gyermeknek, hogy kap 20 lej, ha egy patéfont a lakásáról elvisz az egyik mechanikus céghez megjavítás végett. A gyermek kész örömmel fogadta el az ajánlatot és megindult az ismeretlen ural lakása felé. Meg kell jegyezni, hogy Cerbu Nicolai épen pár perccel azelőtt jött el egy cipésztől és egy pár női cipő volt rajta.

Amikor az egyik nyilvános parkon haladtak keresztül, az ismeretlen ember hirtelen megállott

és felszólította a 10 éves gyermeket, hogy azonnal huzza le cipőjét. A gyermek az első pillanatban tétozva nézett az ismeretlen urra, majd amikor az gorombán rászólt és megpofozta, a gyermek levetette cipőjét és átadta neki. Az ismeretlen ekkor levette a gyermek borsapokáját is és megparancsolta neki, hogy amíg vissza nem jön, el ne merészeljen a parkból menni. A levétköztetett fiú egy darabig ott is maradt, majd amikor látta, hogy az ismeretlen férfi nem jön vissza, a legközelebbi rendőrhöz ment és annak elmondotta a történetet. A gyermeket a rendőrségen is kihallgatták és itt azt vallotta, hogy az a férfi, aki levétköztette, miután a parkból elment egy másik arra haladó barátját is megszólította. A rendőrség a különös szélhámost keresi.

VASÁRNAP, NOVEMBER 22.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Marcu-zenekar: Könnyű és román zene. 19.10. Marcu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Fall: Sztambul rózsája c. 3 felv. operett. — Budapest. 11. Ref. istentisztelet. 12. Róm. kath. istentisztelet. 1.10. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 4.45. Rádió Szabad Egyetem. 6. Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 7.15. Felolvasás. 7.20. Dalok. 8.45. Hangjáték-előadás a Studióból. „A Viktória hotel rejtélye”. Hangjáték 3 felvonásban. 10.25. Kétségzongorás jazz-átiratok. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.45. A bécsi szimfonikusok. 14.30. Mascagni: Parasztszünet c. operája gramofonon. 16.40. Bauer-zenekar. 18.15. Zougoraötös. 19.35. Operett-részletek Klutina Berta kamaranékeső közreműködésével. 23.40. Wollner-zenekar. Belgrád. 12. Nemzeti dalok. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 18.30. Nemzeti dalok. 19. Kath. egyházi karének. 21. Operaáriák. 21.30. Szimfonikus hangverseny Becskerekéből. — Berlin. 17. Ibsen. A társadalom támaszai c. színműve. — Hiversum. Általános rádió. 22.05. Noiret Irén dalestje. 23.30. Kovács Lajos és zenekara. — Milano. 19.30. Gilbert: A mozsztár c. operettje. 21.35. Mascagni: Parasztszünet és Leoncavallo: Bajazzók c. operája. — Mor. Ostrava. 17. Rádiózenekar. 18. Táncczene. — Prága. 8.30. Karlsbad reggeli hangverseny. 21.30. Fuvószenekar. Majd hangverseny New-Yorkból. — Róma. 18. Hangversenyközvetítés az Augusteoból. 21.10. Gramofon. 22. A Római városnégyes játéka. — Varsó. 17.20. Gramofon. 18.45. Délutáni zene. 20.35. Gramofon. 21.15. Népszerű zene. 24. Könnyű- és táncczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

E hó végéig
INGYEN KAPJA
a 46 év óta fennálló
ARADI KÖZLÖNY-t
ha ma megrendeli.
Az előfizetést csak
1931. december hó 1-től számítjuk.

A bánati német Nőegylet vasárnap, f. hó 22-én d. u. 5 órai kezdettel jótékonycélú **táncos tea-délutánt** rendez az IPAROS-OTTHON nagytermében. • Tea-jegy 30 Lej.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Belső ellentétek miatt beszüntette működését a német gazdasági tanács

A tanács három agrárius tagja kilépett — A mezőgazdasági tanács tovább folytatja működését — Beláthatatlan következményei vannak a tanács megszűnésének

Berlinből jelentik: Következményekben beláthatatlan, belpolitikai szempontból nagyfontosságú esemény történt. A kormány mellett működő gazdasági tanács ugyanis belső ellentétek miatt szétrobbant. A tanács három agrárius tagja kilépett, ami hatalmas megiepe-

tést keltett. Az agráriusok azért léptek ki a tanácsból, mert szerintük a tanács kicsinyességekkel foglalkozik. Az elhatározás pillanatnyilag nagy megdöbbenést keltett politikai körökben, utóbb azonban megnyugvást keltett az a tény, hogy a Mezőgazdasági tanács egyelőre még tovább folytatja működését.

Súlyos feltételekhez köti Aradváros a zálogházi koncesszió bérbeadását

Jegessy Károly dr. városi főügyész elkészítette a Városi Zálogház szabályzatát és a vállalkozóval kötendő szerződés tervezetét — Legalább másfél millió lejes alaptőkét ír elő a tervezet — Minden kockázatot a vállalkozónak kell viselni

Ma készült el dr. Jegessy Károly városi főügyész az aradi városi zálogház alapítóokmányainak tervezetével, amelyeket a város az interimár-bizottság tagjai számára tanulmányozás végett egy „Szabályzat” és egy szerződéstervezet jogi formulái közé sürítette össze a városi főügyész mindazokat a feltételeket, amelyek alapján Arad városa hajlandó megfelelő garanciával rendelkező vállalkozók számára használatba adni azt a zálogház felállítására jogosító koncesszióját, amelyet a kereskedelmi és iparügyi minisztériumtól 59.971. sorszám alatt kapott.

A „Szabályzat” kimondja, hogy a létesítendő intézmény címe Aradvárosi Zálogház lesz, amelyet a lakosság azonnali pénzsegélyezési szüksége érdekében létesítenek. A Városi Zálogház kezizálog kölcsönöket folyósít maximum 10.000 lejig rövid időre értékpapírok, ékszer, képzőművészeti tárgyak, ruhák, textilcikkek, háztartási felszerelések és más egyéb árúk zálogbábelvezése ellenében. Joga van a zálogháznak 10.000 lejig zálogkölcsönöket folyósítani, de a kölcsönösszeg nem haladhatja meg az értékpapírok, ékszer és képzőművészeti tárgyak esetében azok forgalmi értékének 60 százalékát, minden más egyéb kezizálogok esetében pedig azok értékének 50 százalékát. A zálogház minden más ügykezelése az 1881-ik évi magyar zálogházi törvény 14. törvénycikkelyének rendelkezései alá esnc.

Joga van a törvények által megszabott kamatok szedésére a kihelyezett összegnek után, valamint a zálogba helyezett árúk licitáció útján eszközölni értékesítésére, ha azokat a zálogjegyek lejártakor nem rendezték. Minden más pénzügyi művelet végzése a Városi Zálogház számára szigorúan tilos.

A városi zálogház üzemé a városnak saját vezetéseben marad egy nyilvános kereskedelmi jellegű üzem formájában. A Szabályzat életbelép azonnal, miután egyfelől a város vezetősége megszavazta, másfelől a temesvári revíziós-bizottság átvizsgálta és megerősítette és végül a kereskedelmi és iparügyi minisztérium végső fórumon jóváhagyta.

A szabályzati tervezetnél még érdekesebbek annak a koncesszió szerződéstervezetének egyes rendelkezései. A koncesszió ideje legkevesebb három év. A szerződéstervezet kimondja, hogy a szerződést vállaló cég a Városi Zálogház koncesszió-időtartamára forgótőkét köteles rendelkezésére bocsájtani, amelynek összege minimálisan 1 millió 500.000, maximum pedig 5 millió lej lehet. Ez összeget csakis a zálogkölcsönök folyósítására használhatják fel. A kölcsönképpen folyósított forgótőke után joga van a vállalkozónak a Banca Nationala kamatjával megegyező évi kamatot szedni. A tiszta jövedelmet minden év végén elkészítendő mérleg alapján állapítják meg; viszont a vállalkozó köteles havonta nyersmérleget bterjeszteni a város vezetőségének.

Érdekesek a szerződéstervezetnek a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslatai is. Eszerint a mérleg által megállapított tiszta nyereségnek az első évben a 80 százalékát kapja meg a vállalkozó cég, 10 százalékát a város, míg ugyanannyit juttatnak a zálogház tartálékalapja javára. A második esztendőben a vállalkozó cég részesedése 70 százalék: 15 százalékot kap a város és 15 százalék jut a tartálékalapnak. A harmadik évben a vállalkozó részesedése 60 százalék, a városé busz és ugyancsak 20 százalékot juttatnak a tartáléktőke számára.

Az árverésen értékesített tárgyak pénzüköselei a zálogkölcsönigénylők további hasznára maradnak a zálogházi pénztárban, amelyeket a zálogház kamat nélkül fog felhasználni, de három év múltán a város rendelkezése alá kerül, amely a Banca Nationala betéti kamatját fizeti a zálogháznak az összeg használatáért.

A koncesszióval megbízott cég köteles a koncesszió elnyerésétől számított három hónapon belül működésbe helyezni a zálogházat. A város csak a harmadik évben mondhatja fel a maga részéről a szerződést.

A kétségkívül szigorú feltételeket tartalmazó Városi Zálogház tervezete minden valószínűség szerint még e hó folyamán az interimár-bizottság elé kerül. Nem lehetetlen, hogy a városvezetés még lényeges változtatásokat fog eszközölni ugy a szabályzat, mint a szerződéstervezet rendelkezései felett.

Az aradi tűzifa és vendéglői áruk maximálása ügyében nem döntött a város gazdasági bizottsága

Ma délután a város gazdasági ügyosztályán értekezletre jöttek össze az aradi tűzifa-kereskedők és a vendéglősök képviselői, hogy az interimár-bizottság által kiküldött maximálási bizottság tagjaival megbeszéléseket folytassanak a tűzifa-árak és a vendéglői menüárak maximálására vonatkozólag.

Az interimár-bizottság tagjai közül dr. Moldovan Silvius, Pausesti Miklós és Manole Sándor jelentek meg, míg Jac Jenő gazdasági tanácsos a város gazdasági ügyosztályát képviselte. Az aradi tűzifa-kereskedők közül Mairovitz Márton, Jellinek József és Antal dr. vettek részt az értekezleten, míg a vendéglősök részéről Karácsonyi Döme, Zsedely István és Scheer Ernő jelentek meg. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében Trailescu Ionel dr. jelent meg.

Az értekezlet résztvevői hosszas tárgyalás után abban állapodtak meg, hogy konkrét javaslatokat nem terjesztének az interimár-bizottság elé, amelyek belátásától teszik függővé a tűzifa-árak és a vendéglői menüárak maximálásának kérdését.

A Marmorosch-bank és az aradi betétesek

Egyezkedést ajánlanak a bank megbízottai. — Vasárnapra értekezletet terveznek a város házan.

Mint ismeretes, a fizetésképtelenné vált Marmorosch, Blank & Co. aradi betétesei mintegy két héttel ezelőtt gyűlést tartottak, amelyen csatlakoztak a bucaresti-i bankbetétesek mozgalmához.

Bucurestiből ma értesítés érkezett az aradi betétesek egyik megbízottjához, Ardelean Ilés tanárhoz, amelyben beszámolnak arról, hogy a bucaresti-i betétesek az ország összes betétesének érdekében érintkezésbe léptek a Marmorosch, Blank & Co. vezetésével, azon kívül Argetoianu pénzügyminiszterrel, továbbá a Banca Nationala vezetőivel és a velük folytatott megbeszélések eredményeképp most már tisztán látják a fizetésképtelenné vált pénzügyintézet helyzetét. Ennek kapcsán arra a konklúzióra jutottak, hogy teljes joggal remélhető a bank betétesének 100 százalékos kiegyenlítése.

Ezzel egyidejűleg olyan hírek terjedtek el, hogy a Marmorosch, Blank & Co. megbízottai felkeresik a betéteseket, akiknek egyezkedést ajánlanak fel, még pedig a teljes kiegyenlítésnél alacsonyabb kvóta alapján. Episcopescu, a betétesek bucaresti-i megbízottja, volt aradi liberális képviselő egyébként rövidesen Aradra jön, hogy ismeresse a betétesek előtt a bank tényleges helyzetét.

Érdekes megemlíteni azt is, hogy a Marmorosch, Blank & Co. igazgatósága körlevélben hívja fel a betéteseket arra, hogy fogadják el a felajánlott kényszer egyezséget. Ezzel kapcsolatosan a betétesek mozgalmának irányítói felhívják az érdekelteket, hogy a felhívást addig ne írják alá, amíg végleges döntés ebben a kérdésben nem történik és teljesen nem tisztázódik a helyzet. Az aradi betétesek egyébként vasárnap délután 6 órakor a városháza tanácstermében értekezletet tartanak, amelyen ismertetni fogják a Marmorosch, Blank & Co. ügyének jelenlegi helyzetét és megbeszélnek a betéteseknek a jövőben ezzel a kérdéssel kapcsolatosan elfogajandó álláspontját.

Mint Bucurestiből jelentik, a Banca Marmorosch betétesének kiküldött hármass bizottsága ülést tartott, amelyen azt tárgyalták meg, hogy az inkasszóra kiküldött váltókat beszámítsák-e a vagyomba. Végül is úgy döntöttek, hogy ezek nem számíthatók be és a váltók kifizetendők.

— Egymillió pengő hitelt kapott a Törökves Takarékpénztár, a magyarországi szociálisták bankja. Budapestről jelentik: A szociáldemokraták pénzügyintéze, a Törökves Takarékpénztár a Pénzügyintézet Központtól egymillió pengő hitelt kapott a betétesek kielégítésére.

— Kinevezték a Fábán és Társa-cég csődtömeggondnokát. Az aradi csődbíróság Fábán és Társa aradi varrógépkereskedők kérésére a cég ellen elrendelte a csődöt és tömeggondnoknak dr. Berger Ernő aradi ügyvédet nevezte ki.

— Árlejtés a vármegyei szolgák cipőellátására. Az aradmegyei prefektúra gazdasági hivatalában ma tartották meg a megyei szolgák cipőellátására hirdetett árlejtést. Két ajánlat érkezett ez ügyben a megye gazdasági hivatalához, amelyek közül a bizottság Horváth Lajos ajánlatát találta megfelelőnek, aki a szükséges 24 pár cipőt 522 lej 50 banis összegárban vállalta leszállítani.

— A mai aradi hetipiact árai. Tojás darabja 2—2.10 lej, kővér liba párja 300—360, sovány liba párja 140—160, kővér kacsapárja 140—160, sovány kacsapárja 80—90, csirke párja 40—50, tyúk párja nagyság szerint 90—100, tehénturó 8—10, juhturó 30—35, vaj 70—80, tej 5—6, tejfel 25—30, bab 5—6, burgonya 2.50—3, hagyma 6—7, fokhagyma 12—15, alma 4—8, szőlő 8—10, körte 3—10. — Gabonapiac: Buza 230—240, árpa 250—260, tengeri 160—190, zab 290—300, rozs 290—300.

Ma, november 21 én az ujaradi kath. Leány-klub műsorral egybekötött táncestélyt rendez

Megszűnt a postai utánvételi forgalom Románia és Magyarország között

Rendelet az aradi postafőnökséghez — Postai megbízást sem fogadnak el —
— A postavezérigazgatóság távirata —

A nemzetközi piacon keletkezett valutáris zavar a postaforgalomban is lépien-nyomon érezteti hatását. A közelmúltban hosszabb ideig szünetelt a Románia és Magyarország közötti postai forgalom, míg azután egy újabb rendelet következtében ismét helyreállott.

Ma délután távirati értesítés érkezett a postavezérigazgatóságtól az aradi postafőnökséghez, amely ismét lényegesen megbénítja a két ország közötti postaforgalmat. A távirati rendelkezés értelmében ugyanis további intézkedésig megszűnik a két ország között a postai utánvételi és megbízás forgalom. A rendelkezés tehát bármily utánvételi küldeményre, továbbá a postai megbízásokra vonatkozik. Ez a postai megbízás nem egyéb, mint egy más országbeli hitelező inkasszó-megbízása a posta részére.

A postavezérigazgatóság távirata egyébként így hangzik:

„További intézkedésig postai megbízások és utánvételi küldemények Magyarországra és vissza nem lehetségesek. Folyó hó 21-én túl érkező utánvételi küldemények visszarendelendők.”

A rendelkezés érthetőleg általánosan nagy

feltűnést keltett és a valutazavarokra vezethető vissza. A tiltó határozat ugyanis annak a megakadályozását célozza, hogy utánvételi küldeményekkel valutát az országból kicsempészhessenek, illetve, hogy a postai inkasszók utján valuta a határon túlra kerüljön. Tekintettel a rendelkezés forgalombénító hatására, remélik, hogy csak egy pár napig marad érvényben és azután ismét helyreáll a rendes forgalom.

— Nem akadt árverelő egy hordógyárra.

Az aradi adóhivatal ma délután három órára 60.000 lej adótartozás fejében árverést tűzött ki Ungár József aradi hordógyáros Hasszinger-uccában levő gyártelepére és áruraktárára. Az árverésen — jellemzőképp a mai viszonyokra —, csak az adóhivatal kiküldöttjei jelentek meg, árverelő azonban, aki elfogadható árat ajánlott volna, egyetlen egy sem volt. Az adóhivatal kiküldött tisztviselői erről jegyzőkönyvet vettek fel a helyszínen és az áruraktár lefoglalásának további fenntartása mellett újabb árverési napot tűznek ki.

Henry Ford legújabb termelési rendszere

Évenként 8 havi gyári és 4 havi földmunka.

Bécsből jelentik: Henry Ford sok éves tapasztalatai alapján új munkarendszert dolgozott ki és azt reméli, hogy ezáltal jelentősen fokozhatja a termelést. Evvel kapcsolatban azt állítja, hogy az új munkarendszer a munkásoknál kiküszöböli a monoton gyári szallagmunka káros lelki következményeit. Az első kísérletet Henry Ford egy 12.000 hold kiterjedésű farmon eszközölte.

Az új rendszer nagyjában abból áll, hogy a munkások évenként négy hónapot át földmunkával foglalkoznak és nyolc hónapot a gyárakban a gépeknél töltenek. A mezőgazdasági munkálatoknál semmiféle gépek nem kerülnek használatba, a munkások mindent kézi erővel végeznek. Ford azt állítja, hogy ilyen módon jelentősen csökkenteni lehet az Egyesült Államokban is fellépett munkanélküliséget. Így az összes nagy farmokon időről időre szüneteltetnék a gépek igénybevételét és olyankor, amikor a gyárakban és malmokban visszamegy a munka, a mezőgazdaságban is kézi erővel dolgoznának.

Az Északamerikai Egyesült Államok ipari körei nem lelkesednek túlságosan Ford új rendszerért és ép olyan fantasztikusnak minősítik mint annak idején a szaladó szalag rendszert. Később azután be kellett látniok, hogy Ford új rendszerével meghódította az egész világpiacot.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Let vastagabb betűvel 8, illetve 10 Let. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Let a vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszhatóval ellátott kérdézőkódokra válaszolunk. Ajánlatok kelles levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

FANTAL PAR házmesteri állást keres. Főnök 2 szakmája van, szereléshez is ér. Címeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kér. 3875

LAKÁS.

KIADO egyszoba, konyha, volt Kossuth-ucca 12., Weisz Dávid-ház. 3872

ELEGANSAN butorozott külsejű szobát keresek. Címeket „December 1” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGY-KEP és háromszobás lakás kiadó. Ebből: v. Andrassy-tér 19., a ház-nes ernél. 200

KETSZOBÁ, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

VASKÁLYHAT, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 250

FOTELEKET, egy ovális kis salonszék, íróasztalt, jó állapotban levőket megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek leadni. 250

EBEDLŐ ÉS ÖSSZEKÖTŐ PERZSASZÖNYEGEK, festmények, fall vitrinek, komód, ebédlő, háló, szalonberendezések, Biedermayer szalonok, gyári szőnyegek, csillárok, női és férfi aranyórák, antik órák, storek, függönyök, disztárgyak, scheslon, tükrök, gázresohó, bundák, szőrmék, férfiruhák és kabátok, kis toaletttükrök, asztali villanylámpák, miniatűrök, ezüst gyertyatartó, ezüst cukortartó, íróasztalok, ágyak, szekrények, székek, zongorák, stb. stb. eladók. —

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

KITŰNŐ, jókarban levő 2 Hltres vashordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Modern és szolid butorok, kárpitos-árak részlegre is legolcsóbban

Deposit: Str. Moise Nicoara 9-11

NEM KELL BERAKTAROZAS ÉS KEZELÉSI KÖLTSEGET FIZETNIE. Helyezze el bizalommal eladó tárgyait 10 év óta fennálló bizományi üzletben, hol eladó tárgyai gyors eladásáról gondoskodom. Sürgősen keresek keleti perzsaszőnyegeket, antik komódokat, szalonokat, sekr. terket, modern ebédlő és hálóberendez. 2 ket, ezüsttárgyakat, briliáns ékszereket, antik órákat, uriszobabutor, fotelokat, függöny, storeokat, disztárgyakat, stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

KÜLÖNFÉLEK.

NAGY NYOORBAN tengődő öreg nő kér bármilyen adományt. Cím: Irity, v. Halász-ucca 8.

BEJÁRÓ-FOZONÓT keresek azonnali belépésre a délelőtti órákra. — U. o. megvételre keresek háromajtós garderob szekrényt, lehetőleg tükröst és egy modern ebédlőt. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

PÓTÉREN a legforgalmasabb helyen nagy üzlethehelyiség azonnalra kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Beleş étterem

ujjonnan átalakult, leszállított árkakkal.
Menü (3 fogás) ... 25 lej
Vacsoraétlap szerint 20 lej
Disznótörős vacsora vargabéles.
vagy turós oszszával 25 lej. —
Borok, kitűnő 10 lejtől 50 lejtig.
Szívespártfogást kér Új Beleş Józsefnél.

Kiadó

elsőrangú fűszerüzlet a belvárosban.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3873

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

azonnalra kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.